ԺԲ· ՏԱՐԻ 3296 | (Ն. Տ.) 13 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1895 | 1 ՓԵՏՐՈՒԱՐ 1895 | 18 ՇԱՊԱՆ 1312 | ՉՈՐԵՔՇԱԲԹԻ

20 ՓԱՐԱ.

ՆԱՄԱԿ ԿԱՄ ՈՐ ԵՒ ԻՑԷ ԳՐՈՒԹԻՒՆ ՊԷՏՔ Է ՈՒՂՂԵԼ
ԱՌ ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԳՐԻ
Ղալաթիա, Կ. Պոլիս

درعليه‌ده غلطه‌ده آره‌ولك غزته‌سى اداره‌سنه

Direction du journal AREVELK
Galata, CONSTANTINOPLE

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

Քաղաքական եւ Ազգային

20 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Կ. Պոլսոյ համար	Տարեկան դահեկան արժեք		150
» »	Վեցամսեայ	» »	75
» »	Եռամսեայ	» »	40
Օտար երկիրներէ	Տարեկան	Ֆրանք	56
» »	Վեցամսեայ	»	28
Ընտիր թուղթի վրայ մասնաւոր տպագր.	Տարեկան	Օսմ. Ոսկի	2
Գաւառաց թղթատարի ծախքը միօրինակ		Ղրուշ	50

Խմբագրութեան ուղղուած նամակ կամ այլ գրութիւն ետ չի տրուիր։

Les annonces sont reçues
AUX BUREAUX DU JOURNAL

ԱՒԱՆԴԱՏՈՒՆԸ

[Երկրորդ եւ վերջին մաս]

Բարեբաղդաբար 1613ին Երուսաղէմայ պատրիարքական առաքելական Աթոռոյն վրայ Գանձակեցի Մարգարեան Գրիգոր Ե. Պարոնտէրի պէս անշահախնդիր և գործօն եկեղեցական մը բազմելով, ի մէջ այլ ծառայութեանց, Նախորդ պատրիարքաց օրով գրաւ դրուած վանուց բազում ծանրագին ըսպասներն ազատած և Ս. Մինասի գանձարանը զայնս վերադարձնելու պատճառ եղած է։

Նոյնպէս, 1691ին Համթեցի Մինաս անունով վարդապետ մ'ալ Երուսաղէմայ Պատրիարք ընտրուելով, հակառակ իւր անուանակից պահապան սուրբին, Աւանդատունը խուժեր է, բայց Երզնկացի Աւետիս եպիսկոպոս (ապա Աւետիք Պատրիարք) 1701ին Կ. Պոլսոյ և Երուսաղէմայ պատրիարքութիւնները միանգամայն ստանձնելով, Համթեցի Պատրիարքը պաշտօնանկ կընէ։

Եւ տեսէ՛ք ինչպէ՞ս կը նկարագրէ սոյն կրկնաթոռ Աւետիք Պատրիարքը՝ իւր Նախորդը և Երուսաղէմայ այն ժամանակուան Գանձարանի վիճակը, իւր ինքնակենսագրութեանը մէջ։

Մեր վանքն (Ս. Յակոբ) ՃԹ զուրուշ պարտուց ներքոյ ձգեց. և թէ վանից յորչափ որ զգեստ, սրկինք, խաչք, բուրվառք, կանթեղք, քշոցք, գաւազանք և այլ եպիսկոպոսաց զգեստք պատարագի, թագեր, ճեմանիք քարերով մարգարտաշար ակնակուռք, և որոց մասունք. Դ (1) սէբէթ սնտուկ մեծամեծ լի կողպած ուղարկեց Ըստամպօլ, որ Ըստամպօլու մարդիքն եդին գրաւ դրամի Ինկլէզ պազիրկեանին մօտ. մեր վանքն կողոպտեաց և յիշատակ տներն, մատաղները ծախեց, եւայլն։

Ասկից զատ, նոյն իսկ դարուս սկիզբը, 1829ին, Էտիրնէցի Պօղոս Պատրիարքը՝ Ս. Յակոբեանց այն ժամանակուան 8000 քէսէ պարտքերը վեց [illegible] վճարելու համար յԵրուսաղէմ ղրկուած է, և փոխանակ արդիւնքի ուրիշ միջոցներով այդ բարդուած պարտքերը մաքրելու և գոցելու, առաջին [illegible] հատուցման առթիւ՝ կտրել կուտայ արծաթեայ կանթեղներ և աշտանակներ, և երեք մեծամեծ ջահեր, և բազում արծաթեղէն և ոսկեղէն զարդեր, ինչպէս նաեւ քակել կուտայ չաթալ-թագերուն և սաղաւարտներուն վրայէն մեծարժէք մարգարիտները (2)։

Ինչ որ է, այս պարբերական գեղծումները, անպատեհութիւնները չի կրկնուելու կամ չի վերանորոգուելու համար, Ս. Մինասի մասունք պահպանութիւնը՝ յատկապէս ուխտեալ պաշտօնէութեան՝ լուսարարապետ եպիսկոպոսին յանձնուած է, հակառակ պարագայի մէջ՝ ոչ միայն ծանր պատասխանատուութեան ներքեւ կը գտնուի հանդէպ միաբանութեան և համայն Ազգին, այլեւ նախորդ տնօրինութեամբ մը՝ նզովից և անիծից շանթերու և անաթեմաներու կը մատնէ ինքզինքը։

* * *

Պատմենք մեր տեսածները։

Երկու ծանրագին շուրջառներ, զորս Ջանիկ փաշոյեանի հանդէսին ժամանակ Ս. Պատրիարքը հետզհետէ վրան առած էր Պատարագի մատուցման և հանդիսական մեծ թափօրին ժամանակ։ Այդ շուրջառներուն մէկը՝ ճերմակ էր, և միւսը՝ կապոյտ։ Ասոնք այնպիսի գործեր են՝ որոնց օրինակները Փարիզու 1889ի Արուեստահանդէսին Չինացւոց յատկացեալ բաժնին մէջ միայն տեսած եմ, կըսէր, Օրիորդ Սրբուհի Աչճեան առաջնակարգ ձեռագործուհին, որ մեզի ընկերացած էր իւր մասնագէտ երեք ասեղնագործներովը։ Այս շուրջառները՝ ամբողջութեամբ նուրբ ասեղնագործութիւններ էին։

Ուշի ուշով դիտեցինք այն [illegible] և շքեղ ծանր մեծ և փոքր գոյնզգոյն վարագոյրները (3), երեք հատ սուզենի բանուած կարմիր, կապոյտ և [illegible] ծանր փաթոցները, որոց վրայ Առաքելոց նկարները ասեղնագործուած են խիստ ճարտարարուեստ ոճով, և այդ առաքելական դէմքերուն այն աստիճան անհլի նրբութիւն տուած էին, որ կարծես թէ ճարտար պատկերահանի մը վրձինէն դեռ նոր արտադրուած ըլլային։ Եւ այն աստիճան փայլուն մետաքսներ՝ ազաքէն, այժմ հրապարակին վրայ չի գտնուիր ընդհանուր կերպով կը վկայէին ականատես ասեղնագործք, առարկելով թէ՝ ասեղնագործեալ դէմքերը՝ յիշեալ կատարելագործեալ ասեղին շնորհիւ, այսինքն, մետաքսին վրայ այնպիսի արտասովոր և վճիտ փայլունութիւն մը տուած է, որ գոգցես ինք՝ իր վրան շուք մը աւելցուցած և ստուեր ձգած է։

Կային հո՛ն իրարու վրայ դրուած, բաց կապոյտ գոյնի վրայ՝ մրգուէ սկիհի ծածկոց մը, ամբողջ սքանչելի սուզենի բանուած։

Նոյնպէս, մարգարտաշար Սկիհի սփռոց մը, որուն վրայ հրեշտակի դէմքեր, տեսակ տեսակ խառնուրդ ասեղնագործութիւններով պատրաստուած, Ասիկա՝ սպիտակ բեհեզեայ յատակով էր։

Երկու հատ սկիհի ծածկոց եւս, գոյնզգոյն ոսկեթել պրոտէ բանուած։

Սկիհի ծածկոց մը նաեւ ծանրագին քիւրքիռ-սիռ-ֆիլէ, կանանչագոյն յատակով և երփներանգ հիւսուածքով։ Ցիչնք ձեռագործի հրաշակերտ մ'ալ՝ Հնդկական նրբաթել ճերմակ կտաւի մը վրայ [illegible] բանուած սկիհի ծածկոց մը, մարմնոյն վրայ գոյնզգոյն ասեղնագործեալ (4)։

Ամենքն ալ գերազանց և սքանչելարուեստ ձեռագործներ։

Զմոռնանք նաեւ ոսկեթել պրոտէ նկարազարդ փորուրարն։

Պրոտէ ըսելով, չի հասկցուի թէ՝ պարզ ու սովորական պրոտէներ էին ատոնք, որոց մէջ՝ հազարաւոր ասեղներ խաղացած էին ու կը վխտային, և որոց մէջ՝ մանաւոր կամ անանուն ասեղնագործութիւններ ալ կային, որ մեր մասնագիտուհեաց (5) գնահատութեանը արժանանալով, սքանչացում կը պատճառէին։

Վերջապէս, ո՛ր մէկը յիշեմ այն բազմաթիւ ձեռագործներուն։ Քանի՛ քանի՛ կտոր իւղանոտական կիսիւռով պատրաստուած ծածկոցներ, ոսկեծիր շղարշի վրայ պրոտէներ, ֆրէզաներ, թղթէ գեղարուեստ քանվաներ, ժապաւինագործեալ և ոսկեհուռ դաստառակներ, չիկակարմիր ոսկեթել բանուած սփռոցներ, ոսկեծիր և սպիտակ ու նախշուն ասուեայ հողաթափներ, թաւարծի զանազան գործեր, որոց ամենքն ալ մասնագիտութեան կարօտ ըլլալով, այս տողերս գնահատութենէն վեր են։

Այս ձեռագործներէն աւելի՝ ուրիշ տեսնելիք հետաքրքրական և հետաքննելի յիշատակներ կը մնային սակայն։

Ամենէն աւելի փափաքելի չէ՞ր տեսնել մեծանուն Պեզճեան Յարութիւն Ամիրայի յիշատակները, որոց նմոյշները՝ ուր որ գացած եմ՝ տեսած և օրհնած։

Նոյն իսկ աշխարհիս հեռաւոր խուլ անկիւններու մէջ գտնուած եկեղեցիներուն, վանքերուն և ուխտատեղիներուն մէջ՝ խաչեր, սկիհներ, արծաթապատ Աւետարաններ տուած է, ինչպէս՝ Տիւրպէքիրէն դէպ ի արեւելք 14 ժամ հեռաւորութեամբ գտնուած աննշան խորշ մը, Թրճըլայ վանքին (6) Ս. Թովմաս եկեղեցւոյն բոլոր եկեղեցական իրեղէնները՝ զարդերը և զգեստեղէնները՝ Պեզճեան Ամիրայի անմահ յիշատակներն են։

Զարմանալի չը պիտի՞ թուի ընթերցողաց, երբ ըսեմ թէ՝ Ս. Մինասի աւանդատան մէջ՝ Պեզճեանի նուիրած նիւթական մէկ զարդը, յանուն Սաղիմայ՝ իրեղէն մը չեն գտնուիր։ Սակայն ո՛չ, կայ Ս. Յարութեան Մայր տաճարին մէջ այնպիսի աննիւթական և յաւիտենական յիշատակ մը, որ աստուածազօր ամիրային անունը՝ դարուց ի դարս մշտնջենաւորելու ծառայած է և պիտի ծառայէ, և որու առթիւ յատուկ բանաձեւով մը ամեն օր Ս. Պատարագին մէջ կը յիշատակուի Փշմիշեան Միքայէլ Ամիրայի անուանը հետ։

* * *

Նոյնպէս, ոչ նուազ հետաքրքիր էր տեսնել՝ Քանաքեռցի «ծովածին» անուանեալ Յովակիմ պատրիարքին՝ (7) եպիսկոպոսական թագը և վակասը, որ թանկագին քարերով և մարգարիտներով զարդարուած է։

Առ այժմ այսչափ. ուրիշ առթիւ թողլով նկարագրել Սիոնէն ու շրջակայներէն բերուած եօթը հարիւր տարուան խաչափայտը, Ծաղկաձորցի առաւօտեան հանդէսին հանուած երկու ծանրագին շուրջառները, Մաքսիմիանոսի ընծայած ակնախտիղ մասնին և խաչը, պատրիարքական հին [illegible]ները, եպիսկոպոսական ծանրագին թագերը, վակասները, խմփորանները, տրատախուրակները և Պնակէները, Հայրապետական մարգարտայեա կոնքերները, երկու ձեռագիր և մինէթուր Աւետարանները, սաթէ նրբաշէն և գեղակերտ միակտուր դուզնագիւտ գաւազանը, մեծանուն Եաղուպ Ամիրային մուշտակազգեստ իշխանական եղական պատկերը։

Ա. Յ. ՍԱՅԱՊՃԵԱՆ

---

(1) Չորս ըսել կուզէ։

(2) Այս առթիւ պատմական մարգարիտ մը կը յիշեմ։ 1882 Վարդավառի տօնին Մշոյ Ս. Կարապետի հռչակաւոր վանքը կը գտնուէի, ուր փոխ-վանահայր Շահնազարեան Արժ. Խորէն վարդապետ, ի մէջ այլոց, յայտնեց ինծի թէ՝ Ս. Կարապետի վանքը ունի թանկագին հնութիւն մը, հաւկթաչափ հազուագիւտ ճերմակ մարգարիտ մը, զոր գնելու համար եւրոպացի այցելուներ և հնագէտներ մեծ գումար մը տուած, բայց իրենք չեն վաճառած։ Խորհուրդ տուինք իրեն, որ ձեռքէ չհանուի այդ յիշատակը, զոր չբաղդաւորուեցանք տեսնելու, ժամանակի սղութեան և ուխտաւորաց բազմութեան պատճառաւ։

(3) Հոռոմոսի կամ Ղօշվանքի մէջ հինգ հարիւր ամեայ Թաւշեայ վարագոյր մը կը գտնուի, կըսեն, որ սքանչելարուեստ ձեռագործ մ'է, և որ կախուած է Ս. Աւագանին վրայ։

(4) Պրուսայի Մորուքեան Յովհաննէս էֆէնտիի Պոլսոյ վաճառատան մէջ՝ անցեալներս ոսկեհուռ ձեռագործ հնութիւն մը տեսայ, 300-400 տարուան։ Այս հնութեան՝ արուեստագէտք հիւսող անունը կուտային, վասն զի հին ժամանակաց մէջ ձեռագործները՝ գծագրութեամբ չէին պատրաստուեր, այլ հաշուով։

(5) Օրիորդ Սրբուհի Աչճեան, իր երեք աշակերտուհիներով Ս. Յարութեան Տաճարի Ս. Գերեզմանի դրան վրայի համար երկու կարգ արուեստական ծաղիկներ՝ ափ յափոյ շինած է իբրև յիշատակ, որոց մին՝ ամենաւուր համար, և կազմուած խաչխաչ և դեղին ու շառագոյն վարդերէ. իսկ հանդիսաւոր օրերու համար՝ մեղրամոմէ շինուած քամելիա, վարդ, տալիա, գորինա, շուշան, և այլն։ Իսկ Ս. Գերեզմանին վրայ դրուելու համար՝ արուեստական թաղարներու մէջ փունջ մը փունջեր՝ վարդէ և շուշանէ հիւսուած։

Նոյնպէս, Ս. Յակոբայ Գլխադիրին համար ալ մեղրամոմէ շինած էին մանր թաղարներու մէջ զետեղուած՝ զիւմպիւլէ, մանիշակէ և քամելիաէ կազմեալ փունջեր, ինչպէս նաև Ս. Աստուածածնայ գերեզմանին համար երկու ծառացեալ շուշաններ և վարդենիներ՝ բաց գոյն վարդերով։

(6) Այս վանքը՝ 8—10 սենեակներ և ընդարձակ ծառաստան ունի։

(7) Յովակիմ պատրիարք՝ Երուսաղէմ գացած ժամանակ՝ ալեկոծութեան բռնուած և նստած առագաստանաւը խորտակուելով ինքն ալ ուրիշներուն հետ ծովասոյզ եղած է, բայց յետոյ Նախախնամութեան շնորհիւ ազատուելուն, նորէն աշխարհ գալու պէս նկատուած, և ծովածին տիտղոսը առած է։

Այս Յովակիմ պատրիարքի օրով՝ Շղթայակիր Գրիգոր պատրիարքէն մնացած ադամանդազարդ ոսկի խաչը՝ Ռուսաց Կատարինէ կայսրուհւոյն նուիրուած է։

ԳԵՂԵՑԻԿ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ

(ՆՈՐԱՎԷՊ)

Ա.

Յունիսի գեղեցիկ իրիկուն մըն էր, Լա Ժայլի գիւղակը։

Էմմա տը Սօլանժ դարաստանին խորը ժամադրութիւն տուած էր իր Կասթոն զարմիկին, տեղակալ մը որ արձակուրդ առած էր, ի Տահոմէ իր արշաւանքէն ետքը։ Երկու ամիս կար որ կը սիրէին զիրար. խոստովանած էին իրենց սէրը, երդում ըրած էին զիրար առնել, արգելքներն արհամարհելով, ամեն թշուառութեանց տոկալով,—վասնզի երկուքն ալ աղքատ էին։ Հրապարակով ծանուցանելու համար իրենց դիտաւորութիւնը, Կասթոն կը սպասէր որ հարիւրապետ անուանի, որ շատ մօտ էր, վասն զի իր պետերը արժանաւոր գովեստներով կը պաշտպանէին զինքը։

Ուրեմն ի՞նչու այդ գիշերային տեսակցութիւնը։

Իր սիրելի նշանածէն զինքը զատող ճամբան կտրած միջոցին, երիտասարդ սպային սիրտը կը տրոփէր։ Կը զգար անոր խորունկ հարուածները որք կը հեւքոտէին զինքը։ Տխուր նախազգացումներ կը ճնշէին զինքը։ Գալէն ի վեր չափազանց երջանիկ եղած էր, ուստի երջանկութիւնը չպիտի երկարաձգուէր.—ժողովրդական առած մը չէ՞ այս։

Ճամբան նկարչագեղ էր Կասթոնի հնամեայ բնակարանէն մինչեւ Լա Ժայլի դղեակը ուր կը բնակէր իր գեղեցիկ զարմուհին. բայց այն իրիկունը երիտասարդ տեղակալը չէր նշմարեր գիւղանկարին ոչ մէկ գեղեցկութիւնը. լուսնին ճերմակ փայլը հրաշալի թափանցկութեամբ մը կը լուսաւորէր. ոչ մայրիի պուրակները որք բլուրները կը վերլակէին մինչեւ կատարը, ոչ ժայռերու կատակումները որք կ'աստիճանաւորուէին, ոչ վտակները որք կը կարկաչէին մամուռներուն մէջէն, ոչ մեծ բացատները որոց մէջէն կ'երեւային ընդարձակ մարգեր, ոչ մամուռ տանիքով ջաղացքը որուն անիւը, գիշերանց հանգարտ, իր ստուերը կը ձգէր վտակին ուռիներուն վրայ, այս բոլոր մեծվայելուչ տեսարանէն ոչ մէկ բան զինք այնչափ կը յուզէր որչափ անծանօթ կողմը ժամադրութեան զոր Էմմա սա բառերով մրմնջած էր իր ականջին.

—Այս գիշեր, ժամը տասնին, դարաստանին նշդարենիներուն տակ, ցեղ ի քարայրին ծայրը ձեզ պիտի սպասեմ, խօսելիք ունիմ։

Ի՞նչ խօսելիք ունէր։

Գիտէր որ իր մօրեղբայրը, Սօլանժի ծեր կոմսը, կործանած էր անխոհեմ միջամտութիւններով, եւ թէ Էմմա իբրև օժիտ իր սէրը միայն պիտի բերէր, իր մեծ սիրտը, իր սիրուն բնաւորութիւնը, իր համակամութիւնը և իր քաջութիւնը կեանքի ամեն դժբախտութեանց դէմ։ Երդում առած էր անկից. ինքն ալ տուած էր։ Ի՞նչ կար ուրեմն.

Միտքը կը նեղէր, յիշատակները կը պղտորէր. բնաւ պատճառ մը չէր գտներ այդ անսովոր տեսակցութիւնը բացատրելու համար։

Եւ սակայն օրիորդը ըսած էր որ անպատճառ գայ։

Բ.

Պատճառն այն էր որ նոյն օրն իսկ Պ. տը Սօլանժ սրահ կանչել տուած էր Էմման և տիկին տը Սօլանժի ներկայութեանը երեւան հանած էր իրենց ընտանիքին աղէտալի վիճակը։

Իրաւ, երբեք հարուստ եղած չէին, պարկեշտօրէն ապրելու չափ միայն։ Բայց այժմ ա՛լ բան մը չունէին։ Սնանկացած գործատուն մը Պ. տը Սօլանժի յետին յոյսերը կը փճացունէր։ Դղեակը, երեք կալուածներն, ջաղացքն իրենց արժէքէն շատ վար գրաւադրուած էին երկար ատենէ ի վեր։ Իրենց պարտատէրերուն շահերը կը վնասուէին եւ անողոք պարտատէրերը անմիջապէս վճարում պահանջած էին։ Դատական բարապանը հրամանագիր մը բերած էր, որուն հետեւանօք դղեակին կահերը պիտի գրաւուէին, և կահ ու կալուած աճուրդով պիտի ծախուէին։

Սօլանժի կոմսը հին զինուոր մըն էր հանգստեան կոչուած որ իր պատիւը հարստութենէ վեր կը դասէր։ Ազատելու համար իր մէկ եղբայրը որ շատ ձախորդ գործի մը մէջ մասնակցութիւն ունեցած էր, շատ ստակ փոխ էր առած և իր կալուածներուն արժէքն իբրեւ երաշխաւորութիւն տուած էր։ Այս զոհողութիւն ուշացուցած էր միայն այդ ամենասիրելի եղբօր խայտառ անկումը։ Եւ ծերունի զինուորը ինքն ալ կործանած էր, առանց օգտուելու իր անձնուիրութենէն։

Պանքային ստակը պիտի բաւէր իր շատ համեստ պէտքերը գոհացնելու. այսօր այդ փոքր հարստութիւնն ալ փճացած էր։

Եւ ահաւոր թշուառութիւնը, սեւ անձկութիւնը պիտի սկսէր։

—Այս ամենը գիտես, անանկ չէ՞, սիրելի աղջիկս, բայց քեզի ըսել ուզեցի, որովհետեւ կրնաս ըլլալ մեր բարի հրեշտակը, մեր աղէտին հրաշալի փրկիչը...

Պահ մը լռեց։

—Ոչ ոք չէ՞ս սիրեր, աւելցուց։

Էմմա յիշեց Կասթոնին տուած խոստումը թէ իրենց ամուսնութեանը վրայ բարեբաստ վայրկենէն առաջ բան մը չը յայտնէ։

—Ոչ ոք, պատասխանեց փարանելով։

—Կ'ենթադրեմ որ, յարեց հայրը, զարմիկիդ հետ քու պտոյտներդ բնաւ սիրտիդ մէջ չեն ծնուցած սէր մը որ աղէտաբեր պիտի ըլլար, քանի որ երկուքդ ալ աղքատ էք։

Էմմա լռութիւն կը պահէր։

—Այն ատեն, եթէ մեզի կը սիրես, մայրդ և զիս, եթէ կուզես մեր ծերութիւնը երջանկացունել, փոխանակ թշուառութեանց արհաւիրքներուն մատնելու, հաւանութիւն պիտի տաս մեր դիտումներուն։

Ծերունի կոմսը կը վարանէր միշտ։ Աղջկանը լռութենէն կը հասկնար որ անոր մէջ սրտակտուր պայքար մը տեղի կունենար, ու չէր համարձակեր խօսքը շարունակել։ Կը սիրէր Էմման, իր մէկ հատիկ աղջիկը, անոր երջանկութեանը միայն կը բաղձար, և եթէ Էմմա իր սէրը խոստովանէր անոր, չպիտի համարձակէր ամեն բան յայտնել։

—Խօսեցէք, հայր, ըսաւ մանկամարդ աղջիկը։

(Մնացեալը վաղը)

ԹԵՐԹՕՆ «ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի (35)

ԷՔԹՕՐ ՄԱԼՕ

ԸՆՏԱՆԵՕՔ

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ ԱԿԱԴԵՄԻԷՆ ՊՍԱԿՈՒԱԾ

ՀԱՏՈՐ Ա.

—Չէ կտրուեր։

—Պռացե՞ր է։

—Լոզները լացնելու աստիճան կոծեր արձկեր է։

Բերրին պէտք չունէր հարցնելու թէ որին մասն էր կտրուած. և զարմացման առաջին վայրկեանէն ետք սիրտը սեղմուեցաւ. անշուշտ երկու օրէ ի վեր միայն կը ճանչնար զայն, բայց այն աղջիկը որ ընդունած էր զինք, որ առաջնորդած էր իրեն, իբրեւ ընկերուհի վարուած էր հետը, այդ խեղճ աղջիկն էր որ այդքան անգթօրէն չարչարուած էր և որ խեղանդամ պիտի մնար։

Տխրահամակ կը խորհէր երբ աչքերը մեքենաբար վեր առնելով տեսաւ որ Պանտին կուգայ. այն ատեն ոտքի ելլալով անոր քով գնաց, առանց ըրածը գիտնալու և առանց ի նկատի առնելու իր ըրած համարձակութիւնը իր այդ խոնարհ վիճակին մէջ, խօսելով այնքան կարեւոր անձի մը հետ, որ անգլիացի մըն ալ էր։

—Պարոն, ըսաւ անգլիերէն, կը հաճի՞ք թոյլ տալ ինծի հարցունել ձեզ թէ ի՛նչպէս է Ռօզալին։

Տարօրինակ բան. անգլիացին հաճեցաւ աչքերն անոր վրայ ուղղել և պատասխանել.

—Մեծ մայրը տեսայ այս առտու որ ըսաւ թէ թօռը աղէկ քուն մը քաշեց։

—Ա՜հ, պարոն, շնորհակալ եմ։

Բայց Պանտի, որ կեանքին մէջ բնաւ մէկուն շնորհակալ եղած չէր, չկրցաւ հասկնալ թէ ո՛րչափ յուզուած ու համակրական երախտագիտութիւն կար այս քանի մը բառերու շեշտին մէջ։

—Ուրախ եմ, ըսաւ ճամբան շարունակելով։

Մինչեւ ցորեկ, Բերրին Ռօզալիին վրայ մտածեց, և այնու մանաւանդ ազատ կերպով կրցաւ հետեւիլ իր մտածման որովհետեւ արդէն վարժուած էր իր գործին որ այլեւս ուշադրութիւն չէր պահանջեր։

Դուրս ելլալուն պէս մայր Ֆրանսուազին տունը վազեց, բայց որովհետեւ մօրքրոջ հանդիպելու դժբախտութիւնն ունեցաւ, դրան սեմէն անդին չանցաւ։

—Ռօզալի՞ն տեսնել, ի՞նչ ընելու համար։ Բժիշկն ըսաւ որ մարդու հետ խօսելու չէ։ Երբ ոտքի ելլէ, պիտի պատմէ ձեզ թէ ի՛նչպէս խեղեցաւ, ապո՛ւշը։

Առտուն գտած ընդունելութենէն՝ չհամարձակեցաւ որ իրիկունն ալ երթայ, քանի որ ապահովապէս լաւագոյն կերպով չպիտի ընդունուէր, հարկ էր որ իր կղզին դառնար զոր անհամբեր էր տեսնելու։ Ձգած վիճակին մէջ գտաւ զայն, բայց այն օրն ալ տուք և այլն չունենալով, իսկոյն կրցաւ ճաշել։

Միտքը դրած էր ընթրիքն երկարել. բայց որքան ալ փոքր կտորներով կտրեց հացը, չկրցաւ անհունապէս բազմապատկել զանոնք, և երբ ա՛լ չմնաց, արեւը տակաւին հորիզոնին վերեւն էր. այն ատեն, նստելով կոճղին վրայ, խրճիթին խորը, դուռը բաց, դիմացն ունենալով լիճն, և հեռուն, ծառի վարագոյրներով կտրուած մարգագետինները, երազեց կեանքի յատակաձեւը զոր գծելու էր։

Իր նիւթական ապրուստին համար երեք գլխաւոր կէտեր կը ներկայանային ամենամեծ կարեւորութեամբ. բնակարան, սնունդ, հագուստ։

Բնակարանը, շնորհիւ այն գիւտին զոր բարեբախտութիւնն ունեցած էր այդ կղզին մէջ ընելու, ապահովուած կ'երեւար գէթ մինչեւ հոկտեմբեր, առանց սէնթ ծախք ընելու։

Բայց սնունդի և հագուստի խնդիրը նոյն դիւրութեամբ չէր լուծուեր։

Հնա՞ր էր որ ամիսներով օրական մէկ լիտր հաց բաւական սնունդ մը ըլլար պահպանելու համար այն ուժը զոր կը մսխէր իր գործին համար։ Չէր գիտեր, քանի որ մինչեւ այն ատեն լրջօրէն չէր աշխատած. նեղութիւնը, յոգնութիւնը, զրկումները, այս, ծանօթ բաներ էին իրեն, մինակ գիտուածով, յաջորդաբար քանի մը դժբախտ օրերու համար որք ամեն բան կը ջնջէին, մինչ աշխատութիւնը կրկնուելով, շարունակուելով՝ չէր գիտեր թէ ի՛նչ պիտի ըլլար, թէ յառաջիկային ի՛նչ ծախքեր պիտի պահանջէր։ Անշուշտ կը հասկնար թէ երկու օրէ ի վեր իր ճաշերը կարճ կ'ըլլային. բայց վերջապէս ասիկա անանկ նեղութիւն մըն էր որուն վարժուած էր. ախորժակը չյագեցնելը բան մը չէր, եթէ առողջութիւնն և ուժը պահէր։ Մնաց որ, շատ չանցած պիտի կրնար աւելցունել իր օրապահիկը, և իր հացին վրայ քիչ մը կարագ, կտոր մը պանիր դնել. ուստի սպասելու էր, և քանի մը օր աւելի կամ քիչ, շաբաթներ իսկ վնաս չունէին։

Ընդհակառակն հագուստը, գէթ քանի մը մասերուն վրայ, բզքտուած էին և անմիջական նորոգութեան կարօտ էին, վասն զի Լա Ռուքըռիին քով անցուցած քանի մը օրերուն մէջ կատարած նորոգութիւնները ա՛լ չէին դիմանար։

Մանաւորապէս կօշիկներն այնքան հինցած էին որ ներբանը կը ծակէր երբ մատովը վրան կոխէր. դժուար չէր հաշուել թէ ե՛րբ պիտի բաժնուէր մուճակին երեսէն, և այս բան անոր համար շատով տեղի պիտի ունենար, վասնզի իր վակոնիկը քշելու համար պարտաւոր էր քարոտ ճամբաներէ անցնիլ, որով ոտնամանը շուտ կը հիննար. երբ ասիկա պատահէր, ի՛նչ պիտի ընէր Բերրին։ Անշուշտ նոր կօշիկներ գնել պիտի ստիպուէր. բայց պարտաւորուիլ ու կարենալ տարբեր բաներ են. ո՞ւրկէ պիտի գտնէր այս ծախքին համար պէտք եղած ստակը։

Առաջին ու ամենէն ստիպողական բանն էր կօշիկներու հայթայթումը, և ասիկա անանկ դժուարութիւններ կը ներկայացունէր որք նախնառաջ, երբ աչքին առջեւ բերաւ գործադրութիւնը, վհատեցուցին զինք։ Երբեք միտքէն անցուցած չունէր թէ ի՛նչ է կօշիկ մը. բայց երբ մէկ հատը ոտքէն հանեց քննելու համար, և երբ տեսաւ թէ ինչպէս երեսը ներբանին կարուած էր, յետնամասը երեսին վրայ հաւաքուած և կրունկը ամբողջին վրայ աւելցուած, հասկցաւ թէ իր կարողութենէն ու կամքէն վեր գործ մըն էր ատիկա, որ այլեւս յարգանք միայն ներշնչել կուտար իրեն կօշկակարի արհեստին նկատմամբ։ Սանդալը, միակտուր փայտով շինուած, աւելի դիւրին էր. բայց ի՛նչպէս փորել զայն, երբ դանակ մը միայն ունէր իբրեւ գործի։

Այս անհնարութեանց վրայ կը մտածէր տխրութեամբ երբ իր աչքերը, տարտամօրէն յածելով լիճին ու անոր եզերքներուն վրայ, հանդիպեցան եղէգներու խուրձի մը որուն վրայ կանգ առին. այս եղէգներուն ձօղունները ամուր, բարձր և հաստ էին, եւ զորնան ծղօտներուն մէջ անցեալ տարուընէ ալ մնացածներ կային ջուրին մէջ ինկած, որք տակաւին փտած չէին երեւար։ Ասիկա տեսնելով գաղափար մը ծնաւ միտքին մէջ. կաշիէ կօշիկներ եւ փայտէ սանդալներ միայն կը հագնուին. մոյկեր կան նաեւ որոց ներբանը հիւսուած եղէգներով կը շինուի և վրան կտաւէ։ Ինչո՞ւ չփորձէր ներբաններ հիւսել այդ եղէգներով որք կարծես յատկապէս իրեն համար բուսած էին, եթէ ձեռքէն գար։

Անմիջապէս ելաւ անկողնէն, և եզերքին հետեւելով, հասաւ եղէգներու խուրձին ուր տեսաւ թէ կրնար լաւագոյններն ընտրել, անոնք որ, արդէն չորցած, դեռ դիւրակոր էին սակայն ու դիմացկուն։

Անմիջապէս խոշոր խուրձ մը կտրեց զոր խրճիթ տարաւ ուր անմիջապէս գործի սկսաւ։

Բայց հազիւ մէկ մէթր երկայնութեամբ հիւսք մը կատարելէն ետք հասկցաւ որ այդ ներբան, մէջը շատ պարապ ըլլալուն համար թեթեւ, բնաւ տոկունութիւն չպիտի ունենար և եղէգները հիւսելէն առաջ պէտք էր որ պատրաստութիւն մը կրէր որ, ջախջախելով անոնց թելերը, հաստ քուղի փոխէր զայն։

Այս բան ոչ կրնար կասեցունել զինք ոչ տագնապեցունել. կոճղ մը ունէր եղէգները վրան ծեծելու համար. մուրճ մը միայն կը պակսէր իրեն. ճամբուն վրայէն գնաց կլոր քար մը գտաւ անոր տեղ գործածելու համար. և անմիջապէս սկսաւ ծեծել եղէգները բայց առանց իրար խառնելու։ Գիշերուան մութը վրայ հասաւ երբ տակաւին կ'աշխատէր. և պառկեցաւ երազելով գեղեցիկ մոյկերը կապոյտ ժապաւէններով զորս շատ չանցած պիտի հագնէր, վասնզի յաջողելուն վրայ չէր տարակուսեր, եթէ ոչ առաջին գէթ երկրորդ, երրորդ, տասներորդ անգամուն։

(Շարունակելի)

Կ. ՊՈԼԻՍ, 1,13 ՓԵՏՐ. 1895

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆԸ

Ինչպէս մեր Ազգային Լրոյ Բաժնին մէջ երեւցաւ երէկ և անցեալ շաբթու, Հիւանդանոցի Նոր Հոգաբարձութիւնը կազմակերպել կարելի չէ եղած։ Անդամոց մեծագոյն մասն հրաժարած է, իսկ անդամներն երեքը միայն ընդունած են։ Աւելի օրէն վստահացուցինք Նոր Հոգաբարձութիւնը թէ հանրային կարծիքն իրեն զօրավիգ պիտի ըլլայ եթէ անկեղծօրէն և խղճի մտօք գործի ձեռնարկէ։ Բայց այսօր անկեղծութիւնը կը պահանջէ ըսել թէ Հոգաբարձութիւնը կազմուած էր այնպիսի տարրերէ որք չէին կրնար մէկ տեղ գործել։ Նոր Թաղական ժողովոյն Ազգ. Հիւանդանոցի մասին անդրանիկ անօրինութիւնն էր այս Հոգաբարձութեան կազմութիւնն, և այսօր ոչ մէկու մը գաղտնիք է թէ Վարչութիւնը քիչ մը հապճեպ ընտրութիւններ կատարած էր, կը կարծենք մինչեւ իսկ թէ գիտակցաբար կատարուած չէին անոնք։ Մեք աւելի օրէն ըսինք թէ պէտք է Վարչութեան անդամներն ազատ թողուլ իրենց առջեւ գտնուած գործերն իրենց խղճին ու մտքին ներշնչումներուն համեմատ կատարելու, և թէ պէտք է զգուշանալ թելադրութիւններ ընելէ, ընտրելիներ յանձնարարելէ, ազդեցութիւն բանեցնելէ, ևն. ևն.։ Կ'երեւի թէ այս բանաւոր խորհուրդին բաւ բաւականին կարեւորութիւն չէ տրուած ուրեք ուրեք, որոց հետեւանքն եղած է այնպիսի կազմակերպութիւն մը յորում անդամներէն ոմանք յարմարութիւն ունեցեր են միւսներուն հետ մէկտեղ գործելու։ Բայց այս դժուարութիւն կը վերնայ, երբ Թաղ. Ժողովը հոգ տանի ընտրել այնպիսի Հոգաբարձուներ միայն որք (Ա.) այս պաշտօնին պահանջած ընկերական, վարչական և գիտական հանգամանքներն ունենան, (Բ.) Հիւանդանոցի գործերուն կամ խնդիրներուն մէջ այս կամ այն կուսակցութեան չպատկանին, քննադատուած անցեալ մը չունենան, բոլորովին անկողմնակալ ըլլան, և (Գ.) համերաշխ գտնուին իրարու հետ։ Մի քանի անհատներու բացառութեամբ, կարելի է ըսել թէ քայքայեալ Հոգաբարձութիւնն եւս այս իտէալին մօտ կուգայ։

Ընկերական դիրք մ'ունենալն անշուշտ պայման է Հիւանդանոցի Հոգաբարձու ըլլալու համար. զի մեծ մատակարարութիւն մ'է այս, որոյ գլուխը գտնուողներ վստահութիւն պէտք է ներշնչեն Ազգին, ու քիչ շատ ծանօթ անձնաւորութիւններ ըլլան, որոց անունով դրամ կարենայ հաւաքուիլ ի հարկին։ Վարչական ձիրքեր ունենալն եւս անհրաժեշտ է։ Օրինակի համար, մարդ մը որ իւր անձը կամ իւր վաճառատունը չէ կարող կառավարել, պարապ պարապոյ մը, մանկ մը, հանրային օգնութեան կարօտ կամ անճարակին մէկը չի կրնար Հիւանդանոցի Հոգաբարձու ըլլալ, ուր մանաւանդ ոչ-բժիշկ անդամք պէտք է աւելի կամ նուազ վարչագէտ, անտեսագէտ, խոհուն և գործօն մարդիկ ըլլան։ Գիտական տարրն եւս զօրեղ պէտք է ըլլայ, և այս կը պահանջուի ո՛չ միայն նոյն իսկ բժիշկ-Հոգաբարձուներէն, այլ և ոչ-բժիշկներէն, որք մարդասիրական այնպիսի բազմաճիւղ հաստատութեան մը կարօտութիւններն և նմանօրինակ կատարելագործեալ հաստատութեանց արդի հանգամանքներն ու պահանջումներն ըմբռնելու կարող մարդիկ պէտք է ըլլան։

Կը յուսանք որ մէկ-երկու շաբթուան փորձառութիւնը բաւ եղած ըլլայ այն ճշմարտութիւնները թափանցել տալու վարչական նոր մտքերու մէջ, և կը մաղթենք որ նոր ընտրութիւնք աւելի շրջահայեցութեամբ կատարուին։ Վարչութեան գործը Վարչութիւնն ինք պէտք է տեսնէ, և ոչ թէ ուրիշներ Վարչութեան համար գործեն, եփեն, պատրաստեն ամեն բան, և տարօրինակ արդիւնքներ մէջ տեղ բերեն, ինչպէս հրաժարականներու այն շարքն որոյ բերմամբ դարձեալ անկերպարան կը թողուի Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնն։ Ամենէն օգտաւոր և պարկեշտ լուծումն այն կ'ըլլար որ մնացեալներն եւս հրաժարէին, և Վարչութիւնն երկրորդ անգամ կատարէր այս ընտրութիւն՝ չեզոք, անկաշառ և ձեռնհաս տարրեր միացնելով Նոր Հոգաբարձութեան մէջ։

Բ. Թ.

ՀԱՍՈՅԹԻ ԱՂԲԻՒՐ ՄԸ
ԱԶԳԱՅԻՆ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻՆ ՀԱՄԱՐ

Ս. Փրկչի Հիւանդանոցին նման մեծ և կարեւոր հաստատութեան համար հասոյթի նոր միջոց մը թելադրած պահուս, նպատակս բոլորովին դուրս է շօշափել ո՛և է կողմնակցական խնդիր։ Բարեգործական հաստատութիւններն պահելու համար ստակի պէտք կայ միշտ, և շարունակ ալ նոր նոր ծախքերու դռներ կը բացուին, քանի որ ժամանակին պահանջմանց համեմատ բարեփոխումներ ի գործ դնել ուզուի։ Ստակ հաւաքելու համար կը գործածուին արդէն այլ և այլ միջոցներ։ Ես ալ պիտի թելադրեմ միջոց մը, այնքան պարզ միջոց, որ կը զարմանամ թէ ինչո՛ւ ասկէ առաջ չէ փորձուած։

Ահաւասիկ թելադրութիւնս.— Հիւանդանոցի Հոգաբարձութիւնը շինել կուտայ սիրուն փոքրիկ տուփեր, քանի հարիւր և կամ քանի հազար որ ուզուի։ Անոնց վրայ կը դրուի Հիւանդանոցին պատկերը, կնիքն, և կամ ուրիշ ինչ որ յարմար սեպուի։ Տուփերուն վրայ կ'ըլլայ ծակ մը՝ երկայն ու նեղ. և ամբողջ գործը կարելի է շինել այնպիսի արուեստական ճաշակով որ մէկ հատ ունեցողն ուրիշ հատ մ'ալ ունենալ փափաքի։ Այս նոր տուփերուն տուէք հիմա ինչ անուն որ կ'ուզէք, գանձանակ, խնայողական սնտուկ, և կամ աւելի ախորժալուր բան մը։

Յուսամ սակայն հասկցաք ամենէն կարեւոր կէտն.— այդ տուփերն առողջներ պիտի աշխատին որ ստակով լեցնեն զանոնք։ Գործնական և գլխաւոր կէտը զանոնք լեցնելն է. բարեկամներէ մուրալով կամ իւր գրպանէն տալով, վերջապէս իւրաքանչիւրը պիտի աշխատի որ պարապ առած տուփը լեցուն վերադարձնէ Հիւանդանոցին։

Ինձ այնպէս կ'երեւի թէ ասոր մէջ անկարելիութիւն չկայ։ Շատ դիւրին և գործնական կերպ մ'է, միայն թէ քիչ մը հաստատամտութիւն ունենալու և փորձելու է։ Անգլիոյ մէջ շատ տեղեր տեսայ սոյն տեսակ տուփեր։ Կը ճանչնամ նշանաւոր բժիշկ մը որ իւր տան մէջ հիւանդներուն սպասելու սենեկին սեղանին վրայ դրած էր այս տեսակ տուփ մը, որուն մէջ ձգուած ստակը կը ղրկէր Որբանոցի մը, և տուն ալ կայ ուր քանի մը տարբեր բարեգործական նպատակներու համար ստակ հաւաքելու առանձին տուփեր կը պահեն։

Կը յիշեմ նաեւ աշակերտած դպրոցիս ծերուկ սպասեհին, որ տարին քանի մը անգամ այս տեսակ տուփով մը մեզ՝ ուսանողաց կուգար, Որբանոցի և Հիւանդանոցի մը համար ստակ հաւաքելու նպատակաւ։ Եւ սպասեհին կը յաջողէր, թերեւս բժիշկէն աւելի աղէկ. այդ տուփերու միջոցաւ ամեն տարի կը ժողվէր քանի մը ոսկի։ Թուանշաններով մարդ համոզել քիչ մը անհաճոյ բան է, մանաւանդ երբ թուաբան չես. բայց թերեւս քիչ մը աւելի հասկնանք զիրար թիւերու միջոցով։ Սեպենք թէ Ազգային Հիւանդանոցին Հոգաբարձութիւնը հոս հոն ցրուէ հազար տուփ. ասոնք տարւոյն սկիզբը կը տրուին և տարւոյն վերջն ետ կ'առնուին, ինչ որ ալ ըլլայ ժողվուած գումարն։ Ենթադրենք թէ ամեն մէկ տուփ իրարու վրայ պարունակէ քսան դահեկան, համագումարը պիտի ըլլայ 200 ոսկիով չափ։ Վստահաբար կրնանք ըսել թէ շատ մը տուփեր տարին քանի մը ոսկի պիտի բերեն. բայց ինչ որ է, առանց չափազանց լաւատես ըլլալու, կրնանք հասոյթի աղբիւր մը ակնկալել։

Տուփերու շինութեան և փոխադրութեան ծախքերը թեթեւ բաներ են. մանաւանդ որ բարեգործական զգացումէ մէկն այդքան ծախքն ալ իւր գրպանէն կ'ընէ։ Հիւանդանոցը կարծուածէն քիչ ծախքի կ'ենթարկուի այս միջոցիս գործադրութեամբն։

Կան հարկաւ կարգ մը երկրորդական կէտեր, որոց մասին կարգադրութիւններ ու թելադրութիւններ կ'ըլլան երբ խնդիրն սկզբամբ ընդունուի։ Եւ հաւատացէք, կ'արժէ ընդունիլ և փորձել։

ԱՐՄԷՆ ԴՆՈՒՆԻ

ԻԶՄԻՐԻ ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՊՐՈՑԸ

Իզմիրցիք երկու տարի առաջ երկու շրջանաւարտ Ազգին ծախքով զրկեցին Թուլուզի Վարժապետանոցին, ուր երեք տարուան շրջան մը պիտի կատարեն։ Արժանահաւատ նամակագիր մը կը ծանուցանէ մեզ թէ Իզմիրի Ուսումնասիրաց ընկերութեան (Հայ Ընթերցատան) անդամք իրենց ծախքով Ֆրանսայի ուրիշ Վարժապետանոցները պիտի յղեն պատանիներ և պատանուհիներ՝ ուսուցչական ասպարէզին պատրաստուելու։ Այս նպատակ գրեթէ ապահովուած է, քանի որ 160 բաժանորդք և 16 անդամք միանգամայն տարեկան վճարումներով պիտի հոգան ծախքն։ Այս տարի աղջիկ մը պիտի ղրկուի, մրցմամբ ընդունուելով, այսինքն՝ ներկայացողներուն մէջ կարողագոյնը զատուելով։ Այս նպատակաւ քննիչ յանձնախումբ մը կարգուած է, որուն անդամ են Մամուրեան, Նուպարեան, Տիվրիկեան, Տր Մարէ և Բարթուղիմէոսեան։ Եռամեայ ընթացքն աւարտելէ ետքն, ապագայ վարժուհին պարտաւոր է երեք տարի շարունակ ծառայել ազգային վարժարանին մէջ՝ գատած ամսականով։ Իզմիրի երիտասարդք այս նպատակաւ գովելի եռանդ կը ցուցնեն։ Շաբթուան մը մէջ բաժանորդաց թիւն 160ի յանգեցաւ, որ ըսել է տարեկան 480 մեճիտ. Տարւոյն ընթացքին մէջ ներկայացման արդիւնք, պատահական նուէրք, և ի հարկին Ընկերութեան դրամագլուխը պիտի նպաստեն նպատակն իրագործելու։ Ահա՛ շատ գովելի գործ մը, որ պատիւ կը բերէ Իզմիրցիներուն գործնական ոգւոյն։ Մեզ կը թուի սակայն թէ վարժուհի պատրաստելու համար իրենց յոյսը միայն Ֆրանսայի Վարժապետանոցներուն վրայ պէտք չէ դնեն։ Մեր առած տեղեկութեանց նայելով, Զուիցերիոյ համանման հաստատութիւնք բարոյական, ընկերական, տնտեսական և նոյն իսկ արուեստական կամ ուսումնական տեսակէտներով աւելի նպատակայարմար կրնան ըլլալ։

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՉԻՆ ԵՒ ՃԱՊՈՆ.— Երէկ կ'ըսէինք թէ Չին ո՛չ իսկ Ճապոնի հետ պատերազմի մէջ ըլլալը կ'ընդունի։ Ահաւասիկ Հիրոշիմա գացող չինացի դեսպաններուն Չինաց կայսեր կողմէ տրուած վկայագրին թարգմանութիւնն.

«Այսու հրամանագրով կ'անուանենք զձեզ մեր լիազօրները՝ Ճապոնի կողմէ անուանուած լիազօրներուն հետ մէկտեղելու և անոնց հետ բանակցելու գործին վրայ։ (Ի՞նչ գործ, ըսուած չէ։) Բայց ամեն անգամուն պէտք է հեռագրէք մեր արտաքին գործոց պաշտօնարանը՝ մեր հրամաններն ընդունելու համար, որոց համեմատ պիտի շարժիք։ Ձեր դեսպանութեան անդամք ձեր հսկողութեան ներքեւ դրուած են։ Այս պաշտօնը պիտի կատարէք հաւատարիմ և աշխոյժ եղանակաւ, և մեր կողմէ ձեր վրայ դրուած վստահութիւնն ի դերեւ պիտի չհանէք։ Յարգեցէք մեր այս հրամանները։»

Ճապոն կատարեալ իրաւունք ունէր անշուշտ՝ անբաւական սեպելու այսպիսի վկայագիր մը։

* * *

ՊԱՏԵՐԱԶՄԻ ԴԱՇՏԷՆ

Ճապոնական արեւանկար դրօշը չորս օրէ ի վեր կը ծածանի Ուէյ-Հայ-Ուէյի բոլոր բերդերուն և Լիու-Քունկ-Թաօ կղզւոյ հրետանիներուն վրայ, և չինական փերթին նաւատորմն որ ապաստանած էր հոն, բնաջինջ եղած է։ Ճապոնցիք անընդհատ մաքառեցան շաբաթ, կիրակի և երկուշաբթի, և վերջին օրն իրենց մարտանաւուց կրակները չինական ջուրերուն անդունդին մէջ խորտակեցին Չինացիներուն գեղեցկագոյն զրահաւորներէն երկուքն, որք Եւրոպայի մէջ շինուած նորագոյն զրահաւորներն էին. այն է՝ Չէն-Եուէն և Թինկ-Եուէն, որք ընկղմեցան՝ յաղթական Ճապոնցիներուն ծափահարութեանց մէջտեղ։ Չինական երրորդ զրահաւորը, Բէնկ-Եուէն, ուրիշ բան չէ այլ եւս բայց եթէ լեշակ մը՝ ծովեզերքին վրայ ինկած։ Հիւսիսի չինական նաւատորմին հրամայող երկու ծովակալը, չինացին Թինկ և անգլիացին Մաք Քլիւր, պաշտպանեցան երկու թորփիլանաւերու մէջ, զորս փախչելու պնդութեամբ կը հալածեն ճապոնական նաւերը։

Բաց աստի, Փետր. 7ին Ճապոնցիք զօրք հանեցին ի Չի-Ֆու, Եւրոպացիներուն առջեւ բացուած վաճառաշահ նաւահանգիստներէն մին, զոր պաշտպանող բերդերը կրակի բանալ կը պատրաստուին, քանի որ Չինացիք ռազմական վայր մ'ըրած են այն տեղ, և պահապան զօրք դրած։ Մի քանի օրէն Չի-Ֆու եւս իրենց ձեռքը պիտի ըլլայ, և այն ատեն Ջան-Թունկի թերակղզւոյն բովանդակ արեւելեան մասը գրաւած պիտի ըլլան։ Հիմա կը մնայ Բեքինի վրայ միայն քալել։ Բէյ-Հօ գետին բերանը փակող սառոյցք հալելուն պէս, Ճապոնցիներուն նաւերը պիտի մտնեն այն գետին մէջ, և զԲեքին պաշտպանող Թաքուի բերդերն երկու կրակի մէջ պիտի կրնան առնուլ՝ թէ՛ ջուրի և թէ ցամաքի կողմէ։ Ճապոնի մէջ հանրային կարծիքը խստիւ կը պահանջէ որ ճապոնական դրօշը Բեքինի պարիսպներուն վրայ ծածանելէն առաջ ո՛չ հաշտութիւն, ո՛չ զինադադար կնքուի խարդախ, նենգամիտ, սնապարծ և ստախօս Չինացիներուն հետ։ Բաց աստի, Ճապոնցիք հարկ անհրաժեշտ կը համարին հաշտութենէն ետքն ալ բուն չինական ցամաքէն մաս մը իրենց ձեռքին մէջ պահել, եթէ ո՛չ ուրիշ նպատակաւ գէթ ապահովելու համար որոշուելիք մեծաքանակ պատերազմական տուգանքին վճարումը. զի մինչեւ որ այնպիսի գրաւ մը տուած չըլլայ, Չին պիտի չուզէ կանոնաւորապէս վճարել իւր պատերազմական պարտքը։ Վերջապէս, ճապոնական կարգ մը լրագիրք կը հարցնեն թէ քանի որ Անգլիացիք Հոնկ-Քոնկ առած են Չինէն, քանի որ Ֆրանսացիք Տոնքինը առած են Չինէն, ինչո՞ւ համար Ճապոն եւս՝ ի գին այնքան զոհողութեանց՝ մաս մը չինական հող չառնու նոյն իսկ Չինաց ցամաքէն։ Ճապոն, զՌուսիա չակնելու համար, համաձայնիր է անոր հետ՝ Քորէայի կողմէ այնպիսի նաւահանգիստ մը անոր թողլու որ ձմեռը չսառի։ Ռուսիա մեծ կարեւորութիւն կուտայ հիւսիսային Խաղաղականի մէջ չսառող նաւահանգիստ մ'ունենալու։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԳՈՐԾԵՐ.— Հետեւելով երեսփոխան Պ. Պոլդընի օրինակին, որ մի քանի ամիս առաջ դասալիք եղած է ազատական կուսակցութենէն, Միտ-Նորֆոլքի ազատական երեսփոխան Պ. Ֆրէնտ Հիկկինս, արուեստիւ առաջնակարգ փաստաբան, ծանոյց իւր ընտրողներուն թէ ա՛յլ եւս համամիտ չէ Լորտ Ռոզպէրիի դահլիճին քաղաքականութեան։ Աւելի ծանր բան մը եթէ կայ, սա՛ է որ զինք ընտրել տուող մասնախումբը չպահանջեց որ հրաժարական տայ, այլ խնդրեց որ շարունակէ իւր պաշտօն, թէպէտ Պ. Հիկկինս յայտարարեց թէ հակառակ քուէ պիտի տայ Լորտերու ժողովոյն վրայ նախարարութեան առաջարկին, և զանազան կարեւոր ծրագիրներուն որք գրուած են նախարարական հիմնագրին մէջ։ Մասնախմբին պատասխանէն կ'երեւի որ կա՛մ իրենք ալ հակառակ են Լորտ Ռոզպէրիի ծրագիրներուն, և կամ ապահով չեն որ Միտ-Նորֆոլքի շրջանակին մէջ կրնան ազատական մ'ընտրել տալ՝ եթէ նոր ընտրութիւն կատարուի։

—Որովհետեւ Երեսփ. Ժողովոյ մէջ նախարարական մեծամասնութիւնն հազիւ 15 քուէ պիտի մնայ, եթէ իռն Փառնէլեանք հակառակ քուէարկեն՝ ինչպէս ծանուցած են, Պ. Հիկկինսի բռնած դիրքն հոգ կը պատճառէ նախարարականներուն։ Մխիթարական պարագայ մը եթէ կայ, մեր անցեալ օրուան ծանուցած դէպքն է թէ պահպանողական Պ. Լէյլէնս երեսփոխանն ալ հրաժարեցաւ պաշտօնէն, յայտարարելով թէ Լորտերու ժողովոյն խնդրոյն մէջ Լորտ Ռոզպէրիի համամիտ է։

—Իռլանտական կուսակցութեան մեծամասնութիւնն, որ Ազատականներուն հետ դաշնակցութեամբ կը գործէր, իւր մէջ երկու հակառակ հատուածներու բաժնուեցաւ, որոց միոյն պետն է Պ. Տիլլըն, և միւսին Պ. Դիմոթի Հէյլըյ։ Այս վերջինը Լորտ Ռոզպէրիի վարչութեան հանդէպ աւելի անկախ դիրք մը բռնելու կողմն է։

* * *

Երեսփ. Ժողովոյ անցեալ հինգշաբթիի նստին մէջ, Սըր Ուիլ. Հարքորթ ծանոյց թէ կառավարութիւնն որոշած է յանձնաժողով մը կարգել՝ դարման խորհելու համար այն թշուառութեան որ յառաջ կուգայ կարգ մը բանուորներու անգործ մնալէն։ Այս որոշման արդիւնքը պիտի ըլլայ ի դերեւ հանել Երեսփ. Ժողովոյ մէջ գործաւորական տարրին գլուխ Պ. Քայր Հարտայի խորհուրդն, որ թէպէտ անուանապէս ազատական կուսակցութեան կը պատկանի, բայց տնտեսական և ընկերական խնդիրներու մէջ չի վարանիր հակառակ քուէ տալու, և այս անգամ ալ մտքը դրած էր դժուար դիրքի մէջ ձգել նախարարութիւնն՝ անգործ մնացեալ բանուորներուն վրայ հակառակարկ մը ներկայելով Խորհրդարանին։ Նոյն օրն Ուղերձի վրայ վիճաբանութեան միակ նիւթն եղաւ հողագործական և արհեստագործական տագնապն։ Ինչպէս յայտնի է, Ուղերձի վիճաբանութիւնն առիթ կուտայ երեսփոխաններուն՝ օրուան ներքին և արտաքին ամեն խնդիրներուն վրայ ալ իրենց կարծիքն յայտնելու։

—Անգլ. քանի մը դատարանք վերջին օրերս դատապարտեցին կարգ մ'անձեր որք իրենց շուներուն ականջները կտրած էին՝ իբր թէ աւելի վայելուչ երեւոյթ մը տալու համար անոնց։ Դատարանք մեղապարտ գտան կենդանեաց դէմ այս աւելորդ անգթութիւն։ Կալլէսի իշխանն այս խստութեան իրաւունք տուաւ՝ նամակ մը ղրկելով Պուլտոգ շուներու պաշտպան Ակումբի դեր-նախագահին։ Այս դատավճիռք և այս իշխանական նամակ ուրախութեամբ կը լսուին այն Ընկերութեան որոյ պաշտօնն է կենդանիները պաշտպանել աւելորդ անգթութեանց դէմ։

ՖՐԱՆՍԱ.— Անցեալ հինգշաբթի գրական աշխարհին համար մեծ տօն մ'էր. զի Ֆրանսական Ակադեմիան ընդունեց իւր նոր անդամը՝ Պ. Ալպէր Սորէլ, պատմագէտ, դիւանագէտ, մատենագիր, որ յաջորդած է անուանի իմաստասէր Թէնի, որոյ ներբողն ըրաւ շատ խնամեալ ճառով մը, որ կատարեալ իմաստասիրութիւնն էր Թէնի գործոց։ Իրեն պատասխանեց Պ. Պրոյլի դուքսը։

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆՔ.— [illegible] կ'ըսէ թէ Օսմ. Հանր. Պարտուց Վարչութիւնը կը յուսայ Օսմ. Քանսոլիտէին տոկոսը 100ին 1էն բարձրացնել 1½ի 1896 մարտ ամսուն, և այս համեմատութեան վրայ պահել զայն չորս-հինգ տարի եւս, պահեստի գումարներուն օգնութեամբ, եթէ ամեն տարւոյ հասոյթք այնքան տոկոս վճարելու չափ բաւ չարտադրեն։ Բայց եթէ աւելնան, յաւելուածական ¼ը վճարել կարելի պիտի ըլլայ առանց պահեստներուն դպչելու։

ՄԹՆՈԼՈՐՏԱԿԱՆՔ.— Պոլսոյ մէջ օդը, մի քանի օրուան փարանեայ վիճակէ մը ետքն, որոշապէս Հարաւի դարձաւ նորէն, և այս գիշեր բաւական սաստիկ հարաւային հով կար։ Այս առաւօտ ջերմաչափը 13 աստիճան վեր էր այն զերոյէն ուր պիտի ըլլար Փեպրուարի սկիզբը սովորական ժամանակաց մէջ։ Բայց հասկցանք, սովորական ժամանակներու մէջ չենք, այս տարի արտաքոյ կարգի տարի մ'է, և աւելի քան երբեք անստոյգ է թէ ձմեռ ե՞րբ պիտի ունենանք։ Թէպէտ երեք ամիսէ ի վեր տիրող հարաւային օդն աղքատներուն աժան ձմեռ մը անցունել կուտայ, բայց նաեւ գլուխներուն թմրութիւն կը պատճառէ, և զգայմանց յեղաշրջումով մը, ամեն ոք կը սկսի բաղձալ ցուրտ և չոր հիւսիսային օդի մը։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Առ Գ. Կ. Ո. (Ուրֆա).— Նամակագրութիւնն յանձնուեցաւ ձեր նամակին համեմատ։

ԿԱՐԵՒՈՐ ԱԶԴ

Պոլսոյ մէկ կարեւոր թաղին ազգային վարժարանին համար կարող հսկող մը և օգնական հսկող մը կուզուի։ Տնօրինութեանց համար դիմել Արեւելքի Խմբագրատունը։ 241 3—3

ՀԵՌԱԳԻՐ

ԱՅՍ ՕՐՈՒԱՆ

ՆԻՒ-ԵՈՐՔ, 11 Փետր.— Կասքոնեը շոգենաւը Ֆայր Այլէնտ հասաւ. մէջը գտնուողները քաջառողջ են։

ՓԵՏԵՐՍԲՈՒՐԿ.— Պարսկաստան գացող արտասովոր դեսպանութիւնն, որուն պետն է Քուրոբաթքին զօրավար, ջերմագին ընդունելութիւն գտեր է ճամբան։ Փետր. 1/13ին (այսօր) Թեհրան պիտի հասնի։

ՎԵՆԵՏԻԿ.— Սեւ. Լերանկըլեանին մայրը մեռաւ խոր ծերութեան հետեւանօք։

ՇԱՆԿԱՅ.— Ջոնկ-Լի-Եամէն, օտար դեսպաններուն խորհուրդ հարցունելէ յետոյ, հեռագրով ետ կանչեց խաղաղութեան բանագնացներն որք Հիրոշիմա կը գտնուին։

ԱԹԷՆՔ.— Երեսփ. Ժողովին լուծմանը մասին արքայական հրամանագիրն ամսոյս վերջը պիտի հրատարակուի. ընտրութիւններն որոշուած են ապրիլ 28ին։

ՔԱԲ Ս. ՄԱՐԹԷՆ, 12.— Ֆրանձ Եոզէֆ կայսր հասաւ։ Ընդունեցաւ Էլիզապէթ կայսրուհւոյն կողմէ և յարգանօք ողջունեցաւ բազմութենէն։ Համակրական հեռագրեր փոխանակուեցան կայսեր ու հանրապետութեան նախագահ Պ. Ֆէլիքս Ֆօռի միջեւ։

ՍՈՒԷԶԻ ՋՐԱՆՑ

ԻՍՄԱՅԻԼԻԱ.— Փետր. 1—10 Սուէզի ջրանցքէն անցնող 101 շոգենաւերուն տասնօրեայ հասոյթն եղած է 2,230,000 ֆր։

ԱԶԳԱՅԻՆ
ԼՈՒՐԵՐ

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր բնակութեան համար, ինչպէս ծանուցինք, վարձուած է Գումգաբուի Հիսար Տիպի թաղին մէջ Մոմճեանց տունը։ Այդ տան մէջ հարկ եղած նորոգութիւնն և կահաւորումը կատարուելէ յետոյ Ն. Ամենապատուութիւն իր բնակութիւնը հոն պիտի հաստատէ։

Ամեն. Ս. Պատրիարք Հայրն առջի գիշեր ի Եէնիգաբու պատահած հրդեհի պահուն հրդեհին վայրը գնաց և մինչեւ վերջը կեցաւ։

Ն. Ամենապատուութեան հրամանով՝ Եէնիգաբուի Թաղական խորհուրդը տեղեկագրեց հրդեհէն վնասելոց անուններն որոց թիւը յիսունի մօտ է, եւ որք մեծ մասամբ հայ ընտանիքներ են։

Օտեսայի հայ գաղթականութիւնը Ամեն. Ս. Պատրիարք Հօր ուղղած է շնորհաւորութեան գեղեցիկ ուղերձ մը, որ բազմաթիւ ստորագրութիւններ կը կրէ։

Նոյնպէս շնորհաւորական գրեր ուղղած են Քիշինէվի ժողովրդեան կողմէ Տ. Յուսիկ վարդապետ և Տ. Բարսեղ աւագ քահանայ։

Վանէն՝ Պատրիարքական փոխանորդ Տ. Սահակ վարդապետ։

Վարագայ Վանուց տեսուչ Տ. Դանիէլ վարդապետ։

Տրապիզոնէն՝ Երզնկայի Տ. Գրիգոր քահանայ Թիրիաքեան։

Երզնկայէն՝ Տ. Կոստանդին քահանայ։

Գամեհմանիէն՝ Տ. Խաչատուր քահանայ։

Ալաշկերտի Խալըլու գիւղէն Տ. Գրիգոր ու Տ. Գէորգ քահանաները։

Իզմիրէն Մ. Էֆէնտի Մամուրեան։

Ս. Էջմիածնի պաշտօնական թերթը, Արարատ ամսագիրը ամիսներէ հետէ յատուկ խմբագրութիւն մը չունենալուն, դեկտեմբեր 91 թուակիր կաթողիկոսական կոնդակաւ Արարատի խմբագրական յանձնաժողով մը կարգուած է, որուն անդամներն են Նիկողայոս Քարամեան՝ ընդհանուր խմբագիր, Յովհաննէս Յովհաննիսեան՝ օգնական խմբագիր, Կարապետ Աբեղայ՝ պատասխանատու կրօնական բաժնին, իսկ Մինաս Բերբերեան՝ ընդհանուր տնօրէն կարգուած է։

* * *

Արարատի դեկտեմբերի թիւը կը պարունակէ Մայր-Աթոռին համար պատրաստուած 1895 յունուար 1էն դեկտեմբեր 31ի ելմտացոյցը։

Այդ ելմտացոյցէն կը տեսնենք թէ Մայր-Աթոռին մուտքը պիտի ըլլայ յառաջիկայ տարին 130,400 րուբլի (մօտաւորապէս 14,500 օսմ. ոսկի)։ Իսկ ծախքը 124,421 րուբլի (մօտաւորապէս 13,800 ոսկի)։

ԵԼՄՏԱՑՈՅՑԻՆ ՄԱՆՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

ՄՈՒՏՔ

Մայր-Աթոռ	Ռուբլի	
Կալուածներէ	45,000	
Ծխայարկ եւ այգեյարկ	3,000	
Դատաստանական արդիւնք (1)	12,500	
Գանձանակադրամ	2,500	
Այլ եւ այլ վաճառումներէ	12,000	
Առնելիքներէ	500	
Վիճակային տուրքերէ	18,000	93,500
Ճեմարան		
Արժէթուղթերու տոկոսներէ	12,000	
Նուէրներէ	6,000	
Ուխտատեղիներէ	2,500	
Թոշակներէ	600	21,100
Տպարան		
Վաճառուած գրքերէ	6,000	
«Արարատ»ի բաժանորդներէն	7,000	
Օրացոյցէն	1,200	
Զանազան հասոյթներէ	1,600	15,800
		130,400

ԵԼՔ

Մայր-Աթոռ	Ռուբլի	
Մենադրամ միաբաններուն	11,000	
Ժամուցադրամ պատարագչաց	300	
Ծախք Մայր-Տաճարին	900	
Վարձք փաստաբանի	1,500	
Վարձք կալուածոց կառավարչի	800	
Հարկ կալուածներու	700	
Հեռագիր եւ թղթատար	150	
Հիւրերուն	500	
Նորոգութեան	2,000	
Այլ եւ այլ պաշար	7,400	
Միս եւ դմակ	3,000	
Կազ	400	
Աշխարհ. ծառաներու ռոճիկ	5,000	
Մայր-Աթոռի ագարակին	6,000	
Անակնկալ ծախք	8,000	
Փուռի եւ խոհանոցի շինութիւն	12,000	
Բաղանիքի նորոգութիւն	6,000	65,650
Վեհարանին		
Անակնկալ ծախքեր	5,000	
Ընդունելութեան ծախք	1,000	
Դիւանական նիւթ եւ հեռագիր	600	
Գրագրի ռոճիկ	300	
Կարասիք, նորոգութիւն, եւայլն	300	
Շաքար, թէյ, սուրճ, եւայլն	2,000	
Վարձք ծառայի եւ խոհարարի	1,400	
Հանդերձագին	400	11,000
Ճեմարանին		
Ծախք ուսումնական մասին	13,000	
Ուսումնական վարչութեան	4,060	
Տնտես. վարչութեան դիւանատ.	1,595	
Պահպանութիւն որդեգիրներու	7,822	
Ծախք հիւանդանոցի	1,584	
Վառելիքի եւ լուսաւորութեան	1,010	
Ապահովագրութիւն Ճեմարանի	400	29,471
Տպարանի		
Դրաշար եւ ծառայ	4,800	
Թուղթ	3,000	
«Արարատ» ղրկելու ծախք	600	
Կազմի	1,200	
Փայտ, ածուխ, եւայլն	1,000	
Մեքենայ, սառ, եւայլն	1,000	11,600
Երեւանի կրօնական ատեանին		
Ռոճիկ փոխանորդի ծառայներու	4,974	
Ռոճիկ գործակալին Նոր-Բայազիտի	800	5,774
		123,495

Թէեւ Արարատի մէջ տպագրուած ծախքի համագումարը 124,421 րուբլի է, սակայն մանրամասնութեանց չի համապատասխաներ։

---

(1) Դատաստանական մուտքերն են հանգուցեալ վանականներու գոյքերը, [illegible], եւ խաչահամբուրէ նուէրներ։ Վերոյիշեալ 12,500 րուբլիին մէջ է հանգուցեալ Աղուանեան Գրիգորիս եպիսկոպոսին թողած գումարը։

ԱԶԴ.— Պատուաւոր անձանց կողմանէ երաշխաւորեալ երիտասարդ մը պատրաստ է առեւտրական տան մը կամ գրասենեակի մը մէջ ծառայել։
242 1—5

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆՔ.— Սանիյէի երկրորդ աստիճան տրուեցաւ Սուլթանիյէ վարժարանին ուսուցչի օգնականներէն Սէյֆէտտին պէյի։

Առաջին կարգի Օսմանիյէ պատուանշան տրուեցաւ Արտաքին գործոց Նախարարութեան Մէքթուպճի Մինիր պէյի։

Ի Բ. ԴՈՒՌՆ.— Ելմտական նախագահ Վսեմ. Նազիֆ փաշա երէկ Բ. Դուռն երթալով ժամու մը չափ տեսակցեցաւ Բարձր. Մեծ-Եպարքոսին հետ։

—Անգլիական դեսպան Սըր Ֆիլիփ Քըրրի երէկ Բ. Դուռն երթալով տեսակցեցաւ Արտաքին գործոց Վսեմ. Նախարարին և Վսեմ. խորհրդականին հետ։

ՎԵՀ. ՍՈՒԼԹԱՆԻ ծննդեան տարեդարձին օրը Պրիւսէլի, Մատրիտի, Չէթինէի և Թեհրանի օսմանեան դեսպանատանց մէջ ընդունելութիւնք կատարուեր են։ Տեղական կառավարութեանց կողմէ պաշտօնեայներ օսմ. դեսպանատուններն երթալով շնորհաւորական այցելութիւն տուեր են։ Գիշերը լուսավառութիւնք տեղի ունեցեր և օսմ. դեսպանատանց մէջ հացկերոյթներ տրուեր են։

* * *

Պերլինի օսմանեան դեսպանատան մէջ նոյն օրն ընդունելութիւնք կատարուեր են։ Դեսպան Թէվֆիք փաշա ընդունեցեր է Պերլին գտնուող օսմանեան սպայից, ուսանողաց և հպատակաց շնորհաւորութիւնները։ Գիշերը դեսպանատունը լուսազարդուելով հացկերոյթ մը տրուեր է, որուն ներկայ գտնուեր են երեւելի անձնաւորութիւններ։

* * *

Գաւառներէն եկած հեռագիրներ կը ծանուցանեն թէ նոյն օրը կառավարական պաշտօնատանց մէջ ընդունելութիւններ և գիշերն ալ լուսավառութիւններ կատարուեր են։

* * *

Կեդրոնական բանտին մէջ գտնուող այր թէ կին 79 բանտարկեալներ իրենց պատժոյն երկու երրորդ մասն աւարտած ըլլալով՝ ազատ արձակուած են։

Վեհ. Սուլթանին կողմէ շնորհեալ յիսուն ոսկիով երէկ գիշեր գօթլէթ, միսով բիլավ և խնձորի անոյշ տրուած է բանտին մէջ գտնուող միւս բանտարկիրոց, որք բարեմաղթութիւններ ըրած են վասն կենաց Վեհ. Սուլթանին։

ԿԱՅՍ. ԹՈՒՂՐԱ.—Վեհ. Սուլթանն երկու թուղրաներ շնորհած է մին՝ Բ. Դրան և միւսն ալ Բ. Դրան պարտէզին մէջ կառուցուած գրատան նոր շէնքին համար։

ՔՈԼԵՐԱՆ Ի Կ. ՊՈԼԻՍ.— Յունուար 30ի երկուշաբթի օրուան ժամ 6էն մինչեւ յունուար 31ի երեքշաբթի օրուան ժամ 6, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերայէ հետեւեալ դէպքերը պատահած են։

Օրթաքէօյ՝ հինգ. վարակեալներն են՝ Ֆէրիյէ Տաւրէններուն մէջ երկու. Ապտիւլլաթիֆ Ալի, սպասաւոր, ու Շաքիր Ալի՝ խոհարար. գիւղին մէջ երեք. Գլարա Սալամօն, Իսաք Ավրամ, Ջուտծ և Ալի Մէհմէտ։

Պէշիքթաշ՝ երկու. Միւֆէրրիհ, սեւամորթ սպասուհի, և Աիշէ։

Կէօքսու՝ մէկ. Ապէտին Սիւլէյման սպասաւոր։

Զինուորական վարժարանէն՝ մէկ. Մէհմէտ Էմին, զինուոր։

Ավրաթ Բազար՝ մէկ. Մէհմէտ, Թաղապետական բարապան, Ջուտծ։

Առաջուան բռնուածներէն մեռած են.

Պէշիքթաշ՝ մէկ. Էօմէր Ալի, ներկարար։

Օրթաքէօյ՝ երկու. Արթին Պօղոսեան և Մէհմէտ Թահիր։

Գումար տասը դէպք, որոց երկուքը մահացու. առաջուան բռնուածներէն երեք մահ։

ՅՈՒՆԱՑ Նորընտիր Պատրիարքը մայրաքաղաքս առաջնորդելու պաշտօն ունեցող պատգամաւորութիւնն երէկ իրիկուն մեկնեցաւ մայրաքաղաքէս Կուրէճի ընկերութեան Սօֆէա շոգենաւով, որ յատկապէս վարձուած էր։

Որպէս զի պատգամաւորութիւնը քարանթինա սպասելու չպարտաւորի, շոգենաւն ուղղակի Գալիմնօս պիտի երթայ. պատգամաւորութիւնն առանց ցամաք ելնելու Ամեն. Տ. Անթիմոս Պատրիարքն իր հետեւորդայը հետ շոգենաւ պիտի մտնէ, որ անմիջապէս ճամբայ պիտի ելնէ։ Շոգենաւին մէջ առողջապահական երկու պաշտօնեաներ պիտի գտնուին։

Պատրիարքն իր հետեւորդաց հետ յառաջիկայ երկուշաբթի կամ երեքշաբթի օր մայրաքաղաքս կը հասնի։

ՖՐԱՆՍԱԿԱՆ դեսպանուհի տիկին Գամպօն նախընթաց գիշեր երեկոյթ մը տուաւ, որուն հրաւիրուած էին պետական բարձրաստիճան անձինք և դեսպանական մարմինը։ Առաջիններէն ներկայ էին արարողապետ Միւնիր փաշա, քաղաքապետ Րըտվան փաշա, ֆէրիգ Իզզէթ փաշա, Խարիճիյէի մէքթուպճի Միւնիր պէյ, Անտառաց, հանքաց և երկրագործութեան նախարար Սէլիմ Մէլհամէ էֆէնտի, Բերայի կառավարիչ Հիւսէին Հասիպ էֆէնտի, Թաղապետութեան տնօրէն Պլաք պէյ և այլք։ Առաջին գատրիլը պարեցին Պ. Գամպօն՝ Մավրօկօրտաթօ իշխանուհիին հետ, իրենց դէմ ունենալով Պառօն ֆօն Քալիչէն՝ տիկին Լ. Զարիֆիի հետ. և երկրորդ քառեակ մը զոր կը կազմէին Սըր Ֆիլիփ Քըրրի՝ տիկին Ստավրօյի հետ, իրենց դէմ ունենալով Գաղղիանի կոմսը՝ Լէտի Քըրրիի հետ։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ Նախարարապետ Նուպար փաշա ապաքինած ըլլալով, այս օրերս իր պաշտօնի գլուխը պիտի անցնի։ Ն. Վսեմութիւն մէկ քանի պաշտօնեաներ իւր քովը կոչելով խորհրդակցութիւններ կատարած է ի գործ դնելիք բարեփոխմանց համար։

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ընկերութիւնք հետեւեալ վնասները կրած են Նախընթաց գիշերուան Եէնի-գաբուի հրդեհէն. Բուրբէօրէ՝ 220 ոսկի, Բալթիք՝ 250, Իւրոպէն Պէյ՝ 175, Լանքաշայր՝ 55, Իոնիքն՝ 80։

ԲԺՇԿԱԿԱՆ թերթը իր վերջին թուոյն մէջ հետեւեալ տեսութիւնը կը հրատարակէ մայրաքաղաքիս առողջապահական վիճակին վրայ։

«Ծաղկախտը կը շարունակէ իր համաճարակ ընթացքը։ Պահ մը կարծուեցաւ թէ նուազելու վրայ է. Առողջապահական վարչութեան արձանագրութիւններէն կերեւայ որ բաւական թուով մահեր կան։ Յունուար 21էն 28 (Ն. Դ. Կ. Պոլսոյ մէջ պատահած մահերուն թիւն) է 277, որոնցմէ 33ը ծաղկախտէ մեռած են. ասոնցմէ 7ը ի Բերա, 6ը Պալաթ, 5ը Սուլթան-Մահմուտ, 3ը Գասըմ-փաշա, 2ը Կալաթա. 2ը Էյուպ, 2ը Եէտի-գուլէ, 2ը Թօփ-գաբու, 1ը Արնաւուտքէօյ, 1ը Խասգիւղ, 1ը Մահմուտ-փաշա, 1ը Ծամաթիա։

Դիտելի է որ հիւանդութիւնը տարածուած է ամբողջ քաղաքին մէջ և դժբաղդաբար շրջակայներն ու գաւառներն ալ վարակուած են։ Որոշ չգիտցուիր թէ ծաղկախտին պատճառած մահերու թիւն ի՛նչ է գաւառներուն մէջ, բայց առնուած լուրերուն նայելով, կոտորածներ կընէ։

«Ծաղկախտէն զատ, Կ. Պոլսոյ մէջ ինֆլուէնցայի և աղետալի քիչ շատ դէպքեր կան որոնք երկար չեն տեւեր, բայց որք միշտ չեն բժշկուիր։»

ՃԱՐՏԱՐԱՊԵՏՈՒԹԻՒՆ ուսանելու համար Բարիզ գտնուող Ֆիքրի և Նիզամէտտին էֆէնտիները կայս. Իրատէ մը համաձայն արտօնուած են մայրաքաղաք գալու։

ՔՕՍՕՎԱՅԻ կուսակալին նախագահութեամբ յանձնաժողով մը կազմուած է Վարտար գետի յորդելէն վնասուողներուն օգնելու համար։ Մինչեւ հիմա բաւական նպաստ հաւաքուած է և մաս առ մաս կը բաշխուի վնասելոց. հանգանակութիւնը կը շարունակուի։

ՊՈԼՍՈՅ առեւտրական Սենեակն իր անդամներէն Ֆէրիտ պէյի և Կիւլպէնկեան Պատրիկ էֆէնտիի պաշտօն յանձնած է ծրագիր մը պատրաստել ի մասին այն պատժոյն, որուն պիտի ենթարկուին կապերտի պատրաստութեան մէջ վնասակար ներկեր խառնողներն և խարդախեալ աֆիօն պատրաստողները։

ԱՐՀԵՍՏԱԿԱՆ ոտքերու և թեւերու շինութիւնն ուսանելու համար Բարիզ ղրկուած ուսանողք իրենց ուսումն աւարտած ու վկայական ստացած ըլլալով, մէկ քանի ամիսէն մայրաքաղաք պիտի դառնան։

Թնդանօթարանի վերատեսչութեան հսկողութեան տակ գործարան մը պիտի հաստատուի արհեստական թեւերու և ոտքերու պատրաստութեան համար։ Այդ ուսանողք նոյն գործարանին մէջ պիտի աշխատին։

ՋՕՐՈՒՄԻ նորակազմ գաւառին համար ոստիկանապետ մը և պէտք եղած թուով ոստիկաններ կարգուած են։

ԱՏԵՆԻ նահանգին համար հաստատուած անտառաց ու հանքաց տեսչութեան տրամադրութեանը տակ պիտի դրուին անտառաց քննիչ մը, հանքաց ճարտարապետ մը, երեք քարտուղարներ, մէկ հաշուեքննիչ, անտառաց հեծեալ վեց պաշտօնեաներ, տասնըհինգ թէզքէրէ գրողներ, ծովեզերեայ վեց պահապաններ, քսանըութ հետիոտն անտառապաններ և հանքերու տասը քննիչներ։ Ասոնք պիտի ընտրուին նոյն նախարարութեան ամենէն կարող պաշտօնեաներէն։

ՀԱՃԻ ԱՐԻՖ ՊԷՅ, դեր-նախագահ Առողջապահական ժողովոյ, որ հիւանդ էր, ապաքինած ըլլալով երէկ նախագահեց նոյն ժողովին։

ՄԱՆԱՍԹԸՐԻ Գալգանտէլէն գաւառակին մէջ վերջերս երկու մետրի չափ ձիւն տեղացեր է։ Լոմաի մէջ տեղացած ձիւնին բարձրութիւնը երեք մետրի հասնելով ճամբաները բոլորովին գոցուեր եւ գիւղերու միջեւ երթեւեկութիւնք դադրեր են։ Գալգանտէլէնի մէջ ձիւնի առատութենէն տուն մը, խանութ մը, չորս յարդանոց եւ պատ մը փլեր են։ Լոմաի մէջ ալ տասնըհինգ տուներ փլեր են, սակայն մարդու կորուստ չէ պատահեր։ Արկածելոց օգնելու համար հանգանակութեան ձեռնարկուեր է։

Բրէզրինի ու շրջակայից մէջ ալ տեղացած ձիւներն հալեր են վերջերս եկած անձրեւներէն։

ՄԱՐՄԱՐԱՅԻ եւրոպական եզերաց վրայ գտնուած մօտակայ նաւահանգիստներն ուղեւորող փոքր նաւերու տէրերը, աղերսագիր մը տալով առողջապահական ժողովին, խնդրած են որ փոխանակ Թուզլայի՝ Քալիքրաթիայի մէջ քարանթինա սպասեն՝ դիւրութեան համար։

ՔԱՂԱՔԱՑԻՆ բժիշկ Պէհճէթ էֆէնտի, որ վեց տարի առաջ Բարիզ գացած էր բժշկական իրաւագիտութիւն ուսանելու համար, իր ուսումն աւարտած ըլլալով ճամբայ ելած է մայրաքաղաք գալու համար։

ՄԱՔՍԱՑԻՆ վերատեսչութիւնը հրահանգ ստացած է սակացոյց մը պատրաստել այն մաքսատուրքերուն համար, որք կառնուին Պարսկաստանէն բերուած ապրանքներէն։ Այդ սակացոյց պիտի դրուի Թուրքիոյ և Պարսկաստանի միջեւ վերանորոգելի առեւտրական դաշնագրոյն մէջ

ԳԱՐԱՍԻԻ Էվգաֆի հաշուակալ Խալիտ պէյ, կըսէ Սապահ, պաշտօնէ դադրեցուելով դատաստանի պիտի ենթարկուի։

ՏԻԱՐՊԷՔԻՐԻ Մարտին գաւառին կեդրոնական թաղապետական բժիշկ կարգուած է քաղաքային բժշկական վարժարանի շրջանաւարտներէն Մէհմէտ Մուսթաֆա էֆէնտի։

ՖՈՒԱՏ ՓԱՇԱ.— Կայս. աւագ թիկնապահ Միւշիր Ֆուատ փաշա մէկ քանի օրէ ի վեր հիւանդ է։

ՆԵՐՈՒՄ.— Նուրի անուն մարդ մը որ անվայել լեզու մը գործածած ըլլալուն համար Գասթէմունիի մէջ բերդարգելութեան դատապարտուած էր, Վեհ. Սուլթանի ծննդեան տարեդարձին առթիւ ներման արժանացած ու ազատ արձակուած է։ Նոյնպէս Համուտ անուն անձն, որ միեւնոյն պատճառաւ բերդարգելութեան դատապարտուած էր Սուրիական Տրիպոլսոյ մէջ։

ՈՃԻՐՔ.— Առջի գիշեր Պոլսոյ Աթ Մէյտանը թաղին մէջ Մելքոն անուն ոստայնանկ մը դաշունով վիրաւորեց իր արհեստակիցներէն Թօհմանն ու փախաւ։

—Երէկ առաւօտ Բերայի Մեծ Փողոցին մէջ Ճէմիլ, Խալիտ ու Նօրիկ անուն անձերը՝ օթէլի մը սենեկապան Օսմանի ընկերն՝ Ապտիւլլաթիֆը ծանրապէս վիրաւորեցին։ Զիրենք ձերբակալող ոստիկանն ու ոստիկան-զինուորը անարգեցին ու ծեծեցին, սակայն ամենքն ալ ձերբակալուեցան։ Ոստիկանութիւնն ասոնց նկատմամբ հարկ եղածն ի գործ պիտի դնէ։

ՅԱՆԿԱՐԾԱՄԱՀ.— Երէկ իրիկուն, ժամ $11\frac{1}{2}$ին, ի Թօփհանէ, ծեր յոյն մը մէկէնիմէկ գետին իյնալով յանկարծամահ եղաւ։

ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ՊԱՆՔԱ.

1890ի 4% Օսմանիէ պարտաթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ սոյն թուղթերուն 10րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Օսմ. կայս. Պանքան (պարտուց մասնաճիւղ), Թիւ 15, Թարաքճըլար, Պոլիս, 1/13 փետրուար։

Ցիչեալ պարտաթղթոց թիւ 10 կտրոնները մարտ 1/13էն սկսեալ ներկայացուելու են թուագրեալ պորտըրօներուն հետ Օսմ. կայս. Պանքային, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը կէսօրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ 2.30 յետ միջօրէի։

Քաշուած թուղթերը ինչպէս նաեւ յետամնաց կտրոնները նոյն թուականէն սկսեալ ներկայացուելու են երեքշաբթի և ուրբաթ օրերը նոյն ժամերուն։

Ներկայացուած կտրոններուն և թուղթերուն փոխարէն ընկալագիր մը պիտի տրուի իրենց որ հրապարակ հանուելէն տասն օր ետք ներկայացուելու է Օսմ. կայս. Պանքան Ղալաթիա։ 4—8

ԱԶԳ. ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏ. ՎԱՐՉՈՒԹԵԱՆ

1890ի 4% բրիօրիթէ օսմ. պարտաթուղթերն ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ յիշեալ թուղթերուն 9րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ Օսմ. կայս. Պանքան, (պարտուց մասնաճիւղ), Պոլիս, Թարաքճըլար, թիւ 15, փետր. 1/13ին։

Ցիչեալ պարտաթուղթերուն թիւ 9 կտրոնները ներկայացուելու են 1195 մարտ 1/13էն սկսեալ, թուագրեալ պորտըրօներուն հետ, յիշեալ պանքան, երկուշաբթի, չորեքշաբթի և հինգշաբթի օրերը, կէսօրէն առաջ ժամը 10էն մինչեւ 2. 40 յետ միջօրէի։

Քաշուած պարտաթուղթերը ինչպէս նաեւ յետամնաց պորտըրօները նոյն թուականէն սկսեալ ներկայացուելու են երեքշաբթի եւ ուրբաթ օրերը, նոյն ժամերուն։

Ներկայացուած թուղթերուն և կտրոններուն փոխարէն ընկալագիր մը պիտի տրուի որ հրապարակ հանուելէն տասն օր ետք ներկայացուելու է Օսմ. կայս. պանքային ի Ղալաթիա։ 4—8

ՏՐԱՊԻԶՈՆԻ

ԱԶԳ. ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

Հազիւ սկսած էր քաղաքիս ազգ. վարժարանաց տարիներէ ի վեր տիրող կրթական խնդիրը մէջտեղ բերուիլ, յանկարծ փակուեցաւ կրթական գործը, մնալով միեւնոյն դրութեան մէջ։

Մեր նպատակը յուզել չէ դարձեալ Ուսումնական և Ուսուցչական ժողովներու «բարինիշ» խնդիրը, այլ կը փափաքինք գիտնալ թէ տարեշրջանէն ասդին ո՞վ է պատասխանատուն դպրոցներուն անկարգութեանց. դեռ մինչեւ օրս դասաւանդութեանց ցուցակը մէջտեղ չէ երեւցած, ըստ քմաց դասատուի՝ դասարանաց դռները բաց են իւր առջեւ, պատահած ժամերուն և սիրած դասերուն ներս կը մտնէ. եթէ յանկարծ դիպուածաւ իւր պաշտօնակիցէն մին կանխած չըլլայ զինք՝ հոն ժամ մը անցունել պարտաւոր է, բայց հակառակ պարագային ընթերցողը կրնայ երեւակայել թէ ինչ լաւ թատերաբեմ մը կը ներկայէ դիտողին աչաց։

Վարժարաններն (երկսեռ) ունին 19 ուսուցիչ և ուսուցչուհի, բայց տեսուչ ոչ. տեսչի փոխանորդի մը ըլլալը կը լսենք չենք գիտեր թէ Ուսումնական Խորհրդոյ Ատենապե՞տն է թէ Ուսուցչական ժողովոյ Ատենապետը։ Միշտ երկու կողմն ալ ժողովներ կը կազմուին, պատգամներ են որ կը տեղան մէկ մէկու, երկուստեք անգործադրելի. կարգը կուգայ Ուսուցչական ժողովոյ արտաքոյ կարգի նստին, խնդիրն է տեսչի փոխանորդի հրաժարեցումն. ուսուցիչներէն ոմանք չեն համաձայնիր. խնդիրը դարձեալ կը մնայ երեսի վրայ։

Այս խնդիր չի նմանիր կարգ մը առեւտրական շահերու խնդրոյն թէ «այս տարի չի շահեցանք եկողին կը շահինք»։ Մեղք է Ազգին կորուսած տարեկան 1000 ոսկիներուն և աւելի շատ մեղք այդ կրթական տաճարները դիմող անմեղ մանկանց, որոց պապական անփութութեամբ փճացնելով ի կորուստ մատնած կը լինին։

Այս անհոգութիւնն այս տարի չէ միայն որ կը տիրէ Տրապիզոնի ազգայնոց վրայ. տասն տարիներէ ի վեր որ կը ճանչնամ Տրապիզոնի վարժարաններն՝ այս հիւանդութեամբ վարակուած են. քանի որ այդ է իրենց վիճակ, ինչո՞ւ ուրեմն նախակրթարանով մը միայն գոհ չեն ըլլար. աւելի քանի մը տարի առաջ այս խնդիրն ալ յուզուեցաւ։ Երբ այս վիճակով նախակրթարանի մը արդիւնքն անգամ չտեսնուիր, ինչպէս չցաւիլ այն ահագին գումարին վրայ, որ զուր տեղ կը վատնուի։

Գալով մեր ուսուցիչներուն, սոքա ալ քանի մը մանկավարժ տեսուչներու ձգած հետքին հետեւելով պահ մը, այժմ կորուսած են իրենց ուղին, զի չունին կանոնաւոր կարապետ մը իրենց մէջ։ Բալանթարեանէ, Իւսիւֆեանէ, Տէր Միրաքեանէ քիչ թէ շատ սուղ ժամանակի մէջ առած մանկավարժական պաշարնին հատաւ։ Եթէ իրենց հարցունես կը պարծին ըսելով «Տրապիզոն՝ Տաճկահայոց վարժարաններու առաջինն է մանկավարժական մեթոտի հետեւող». բարձր համալսարաններէ ելնող մասնագէտի մը պէս միայն կը պարծին, արդիւնքը խօսքին մէջ չի կայանար։

Խ. Զօյտճեան

1895 Յունվար 25,
Տրապիզոն

ՈՒՇԱԴՐՈՒԹԻՒՆ

Տեսչութիւնք ծաղկոցներու եւ մանկապարտէզներու, պէտք է զգուշանան «կեղծ»երէ, ըստ որում

«Բալապան»ի իսկական «պատկերազարդ» ՄԱՆԿԱԿԱՆ ՊԱՐՏԷԶԸ, որ միակ նպատակայարմար դասագիրք է, այս անգամ երրորդ տպագրութեան առթիւ, կրկին սրբագրուած եւ ընտիր թուղթի վրայ հրատարակուելով, գինն ալ 2 դահեկանի իջած է. կը գտնուի միմիայն

«Բիւզանդեան Գրատունը»

Ղալաթիա, Բէրշէմպէ-Բազար, Սնդրուս խան, Թ. 5։

Շարժական տառերը, գլխագիր եւ բոլորագիր ԶԲԻ կը տրուին ծաղկոցներու եւ մանկապարտէզներու։

Միեւնոյն գրատան մէջ կը վաճառուին.

Պօզաճեան—Համառօտ Թուաբանութիւն, 4 ղրշ.
Տէր Ղեւոնդեանց—Տարերք Մայրենի լեզուի, աշխարհաբար քերականութիւն Ա. տարի 2 ղրշ.
Բ. տարի 3 ղրշ.
Սահակեան Սրբազան պատմութեան Հին Ուխտի 4 ղրշ. Նոր Ուխտի 3 ղրշ.
Մամուրեան—Դիւանիք եւ Պարտիք 3 ղրշ.
Մամուրեան—Ընթերցարան, Մասն Ա. եւ Բ. $4\frac{1}{2}$

Դպրոցաց համար մասնաւոր զեղչ։
227 5—12

ՄԱՆԿԱՊԱՐՏԷԶԻ ՆԻՒԹԵՐ

«Մանկապարտէզ»ներու ընդհանուր տեսչի՝ տիկին Մատաթեանի յանձնարարութեան համեմատ, գրատունս ինչպէս անցեալ տարի՝ այս տարի եւս իւր մթերանոցը զանազան նոր նիւթերով ճոխացուցած է։ Գիները չափաւոր։

Տնօրէնք եւ տեսուչներ կը հրաւիրուին անգամ մը այցելել «Բիւզանդեան Գրատունը» որ բաց է ամեն օր, Ղալաթիա, Բէրշէմպէ-Բազար, Սնդրուս խան, Թիւ 5։ 226 5—12

Ա. Կ. ՊԵՇԻՔԹԱՇԼԵԱՆ

ԱՇԽԱՐՀԱԲԱՐ
ԳՈՐԾՆԱԿԱՆ ՔԵՐԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ
ԵՒ
ՇԱՐԱԴՐՈՒԹԵԱՆ ՏԱՐՐԵՐ
Ա. ՇՐՋԱՆ

Ահաւասիկ նոր Քերականութիւն՝ մը որ իր տեսակին մէջ լաւագոյնն է եւ կոչուած է նոր զարկ մը տալ Մայրենի լեզուին ուսման մեր վարժարաններուն մէջ։ Լեզուաբանական, մանկավարժական եւ գիտական նորագոյն եւ ամենակատարեալ մեթոտի մը վրայ յօրինուած այս քերականութիւնը դասագիրք մըն է որ անհամեմատ աւելի դիւրութիւն կ՚ընծայէ թէ՛ դասատուներուն, թէ՛ ուսանողներուն։ Քերականութեան ուսումը յեղաշրջելու կոչուած այս նոր դասագիրքը կը յանձնարարենք Հայերէն Աշխարհաբար լեզուի բոլոր դասատուներուն, եւ վստահ ենք թէ անգամ մը որ սկսին գործածել զայն՝ իրենք ալ պիտի զարմանան քերականութեան «ձանձրալի» ուսման ա՛յչափ դիւրացած եւ հաճելի դարձած ըլլալուն վրայ։

Այժմ հրապարակ ելած է Ա. ՇՐՋԱՆը որուն նիւթն է Մասունք բանի կամ բառեր։ Ընդհուպ պիտի հրատարակուին Բ. ՇՐՋԱՆ՝ Բառերու ստուգաբանութիւն մը, եւ Գ. ՇՐՋԱՆ՝ Բառերու ձեւափոխութիւնը։

Կը գտնուի բոլոր գրավաճառներու քով, կեդրոնատեղին է՝ 27, Ցիլինտիրճըլար, Կ. Պոլիս.

Յ. ՄԱՏԹԷՈՍԵԱՆ վաճառատուներ,

Գին 2 ղրշ.

Ա Զ Դ

Կառավարական Տպարանին համար (Մաթպաաի Ամիրէ) միայն կերպով պաշտօնավարելու պայմանաւ վիմագրութեան երկու վարպետներու պէտք կայ։ Փափաքողք պէտք է դիմեն նոյն տպարանի տնօրէնութեան։ 239 5—6

ՏՕՔ. Մ. ԷԼԻՈՒ

որ փորձառու բժիշկ մ՚է, այժմ կը բնակի Իսկիւտար Պաղլար-պաշի թիւ 24։ Կը խնամէ ամէն տեսակ հիւանդութիւններ, ի մասնաւորի ներքին հիւանդութիւններ, կանանց հիւանդութիւն և ջղային խանգարումներ։ Աղքատները ձրի կը խնամէ ուրբաթ օրերը։ 176 34—36

ԱԺԱՆ ԿԱՐԱՊԵՏ ☞

Պահճէ գաբու Ճէլալ պէյ խանին դէմը եւ կամ ի Բերա, Գաղղիոյ դեսպանատան դիմացը Չիչէքճի Սալօմօնճաքինի՝ քովի փողոցին մէջ կը վաճառուին ՖԱԲՐԻՔԱՅի գինով խիստ աժան ամեն տեսակ բրդեղէն եւ մետաքսեղէններ, որ Բարիզի, Լիօնի եւ Եւրոպիոյ առաջնակարգ ֆաբրիքաներէն բերել տրուած են։ Անգամ մը այցելելը կը բաւէ։ 12

Էճէքլըն շոգենաւը, նաւապետ Քոլլում, Սեւ ծովէն հոս կուգայ ամսոյս 13ին եւ անմիջապէս Լիվրբուլ կուղեւորի։

Գրծկլ. Էճէքլըն կոմ. ընկ.
ԷՏ. ԼԱՖՈՆԹԷՆ

THE
LANCASHIRE
INSURANCE
COMPANY

ՄԱՆՉԸՍԹԸՐ ԱՆԳԼԻԱ
1852ին հիմնուած
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 3,000,000 անգլ. ոսկի
ՊԱՀԵՍՏԻ ԴՐԱՄ 1,540,000 » »

Ապահովագրութիւնք ընդդէմ հրդեհի ամեն տեսակ կալուածներու վրայ, թէ քարաշէն և թէ փայտաշէն, կահերու և ապրանքներու վրայ։

Ընդհ. գործակալք ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԸՐ և ԸՆԿ. Ղալաթիա, Քիւչիւք Թիւնէլ խան, թիւ 4
Փոխ-գործակալ
ՊԵՏՐՈՍ ՀԱՄԱԶԵԱՆ
Պոլիս, Անամիատի խան

ՀԷՄՍԼԱՆԻ՚Ի
ՀԷՄՍԼԱՆԻ՚Ի
ՀԷՄՍԼԱՆԻ՚Ի

1894ի օրինակներ, Տըրկօթ օղական քաշուքներով ու սոմէջ քաշուքներով, առաջին տեսակ։

Կը գտնուի Պ. Պ. ՊՕՆՏ ՍԻԼԼԸՐ ԵՒ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ քով, Ղալաթիա, Քիւչիւք-Թիւնէլ խան։ Ներկայացուցիչք անգլիական գործարաններու։

Մի խնդրէք քննել և բաղդատել։ 54

ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ

ՍԱԿԱՐԱՆ ՂԱԼԱԹԻՈՅ

1/13 Փետր. 1895

Անուանական Դրամագլուխ	Թղթոց Անուանական Գիները		Տոկոս %	Անուանք Արժեթղթոց	Թուականք	Ընթացիկ Գիներ: Գոցուեցաւ երէկ երեկոյ	Ընթացիկ Գիներ: Բացուեցաւ այս առաւօտ
Ա. Ո. 7,183,872	100		1	Քոնսոլիտ Սէրի A	1331	— —	65 —
» 10,241,048	100		1	» » B		— —	44 —
» 30,332,811	100		1	» » C		— —	31 20
» 43,968,396	100		1	» » D		29 11	29 12
Ֆր. 793,000,000	400		—	Ռումէլիի Երկաթուղի	1370	130 —	129 75
Ա. Ո. 4,545,000	100		4	Օսմանիէ	1390	— —	102 —
Ֆր. 135,631,180	500		4	Բրիօրիթէ	1390	— —	— —
Օ. Ո. 6,499,938	Ֆր. 500		5	Մաքսային Պարտաթուղթ	1386	— —	— —
	[illegible]	[illegible]					
Ա. Ո. 10,000,000	20	10		Պանք Օթոման	1863	— —	— —
Օ. Ո. 550,000	22	11		Քրէտի Ժէնէրալ Օթոման	1369	— —	10 37
Ա. Ո. 600,000	10	6		Պանք տը Քոնսդանդինոբլ	1372	— —	4 31
» 600,000	10	5		Սօս. Օթ. տը Շանժ է տը Վալ.	1372	— —	6 03
Ֆր. 14,000,000	140	140		Բաժնեթղթ. Լաւրիումի Հանքին	1373	— —	34 —
» 45,000,000	500	300		Անատոլուի (Բաժնեթուղթ	1339	— —	600 —
» 80,000,000	500	500	5	երկաթուղիք (Պարտաթղթ.		— —	477 20
Օ. Ո. 200,000	20	8		Թրամուէյ (Բաժնեթուղթ	1382	— —	9 40
Ֆր. 709,506	500	500	5	(Պարտաթուղթ		— —	501 —
Ֆր. 100,000,000	500	200		Օսմ. Ռէժի	1333	— —	21 32
Ա. Ո. 110,000	1.40	1.40	6	Օսմ. Սիկարէթ	1392	— —	2 23
Օ. Ո. 440,000	11	$5\frac{1}{2}$		Օսմ. Ապահովագրական Ընկ.	1893	— —	8 $12\frac{1}{2}$
Ֆր. 20,000,000	500	500		Ջրի Ընկերութիւն, Տէրքոս	1332	— —	412 —

ՍԹԻԼԱՆՑ (Բրիմ) ԴԻ ՎՐԱՅ	Օ. Ո.	Ղրշ.
8 օրուան համար 1000 հատի	2	15
1 ամսուան համար	5	—
1 օրուան համար	—	85
Թըբրը	—	—
Կանխիկ (Հէվալէսիզ)	—	50
ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՑ		
Լոնտոն 3 ամիս Ղրշ.	111	$12\frac{1}{2}$
Փարիզ » Ֆր.	22	$67\frac{1}{2}$
Վիեննա 8 օրուան Ֆիոր.	11	15
Պերլին չէք Մարք.	18	30

ՍԹԻԼԱՆՑ ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ՎՐԱՅ		
8 օրուան համար 25 հատի Ֆր.	3	—
1 ամսուան համար »	5	75
ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՑ		
Անգլ. ոսկի Օ. Ո. 100 ղրշ.էն	110	27
20 Ֆրանքնոց	88	09
20 Մարքնոց (Գերմանական ոսկի)	107	20
Քրիմից	51	15
Ռուպլ Թղթադրամ	8	37
Մէճիտիյէ	108	24
Մանր արծաթ	103	—
Մէթալիք	97	—
Տոկոս Ղալաթիոյ Սակարանի	6	—

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆՔ

ՓԱՐԻԶ 12 Փետր.		
Քոնսոլիտ Օսմ. B Կնիկ. Ֆր.	——	—
» » C » »	——	—
D (Բացուած »	26	57
(Գոցուած »	26	57
Ռումէլիի Երկաթուղի »	130	25
Բրիօրիթէ »	——	—
Մաքսային Պարտաթուղթ »	506	25
Օսմանիէ »	——	—
Ռէժիի Բաժնեթուղթ »	495	62
Պանք Օթոման (անուանկն.) »	681	87
Ռանթ Ֆրանսական 3% »	103	35
» » $3\frac{1}{2}$% »	107	95
» Իտալական »	88	75
Քրէտի Լիոնէ »	808	75
Քրէտի Ֆոնսիէ »	915	—
Քոնդուար տ՚Էսքոնթ »	568	75
Սուէզի Բաժնեթուղթ »	3240	—
Եգիպտական Միացեալ »	——	—
Չէք Լոնտոնի վրայ »	25	245
ՎԻԵՆՆԱ 12 Փետր.		
Ռումէլիի Երկաթուղի Ֆիորին	73	40
Օսմ. Ռէժի »	241	20
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ ի տես	124	95
» Փարիզի »	49	32

ԼՈՆՏՈՆ 12 Փետր.		
Քոնսոլիտ Օսմանեան A Ա. Ո.	65	—
» » B »	44	—
» » C »	29	—
D (Բացուած »	26	31
(Գոցուած »	26	31
Օսմ. Փոխ. 1891ի 4% (Երշխւրեալ.	99	50
» » 1894 $3\frac{1}{2}$% (Եգպ. Հրկ.ով	104	25
Պանք Օթոման (վճարեալ) »	17	06
Այտընի Երկաթուղի »	12	50
Միացեալ Եգիպտական »	104	62
Առանձնաշնորհեալ » »	——	—
Անգլ. Քոնսոլիտէ »	101	31
Ռանթ Հելլենական 5% »	31	50
» » 4% »	34	25
Պուլկար. Փոխառ. 6% »	86	—
» » Նոր 6% »	97	—
Փոխանկ. Փարիզի վրայ 3 ամիս	25	336
ՊԵՐԼԻՆ 12 Փետր.		
Օսմ. Փոխառութիւն 1888ի Մարք	99	70
Ռումէլիի Երկաթուղի »	113	30
Անատոլուի Երկթղ. $\frac{1}{4}$ Պրթղթ. »	93	60
Փոխանկ. Լոնտոնի վրայ 3 ամիս	20	405
» Փարիզի » 2 ամիս	80	95
Մակեդոնիոյ երկաթուղի	62	60

ՓԱՐԻԶ, ՓՈՔՐ ՍԱԿԱՐԱՆ 12 Փետր.

Օսմանեան Քոնսոլիտէ D. Սէրի	——	—	Բրիօրիթէ	——	—
» Երկաթուղի	——	—	Պանք Օթոման	——	—
» Ռէժի	——	—	Եգիպտական Միացեալ	——	—
Մաքսային Պարտաթուղթ	——	—	Ֆրանսական Ռանդ 3%	——	—

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
Ղ. Փ. ՉՕԲՈՒՐԵԱՆ
9. Ղալաթիա Քօմիսիօն խանին դիմաց թիւ 9.

Սակարանի ու դրամական գործողութիւնք կը կատարուին գոհացուցիչ կերպով. կը ծախուին երկաթուղոյ վաւերացեալ բրօմէսներ ու վարաքայի պուլեր։

Կտրոններ կը վճարուին ամենափոքր զեղչով։

Վիճակաւոր ամեն տեսակ արժեթղթոց առ ու ծախ ու ամեն տեսակ վիճակաւոր արժեթղթոց սկիզբէն մինչեւ վերջի վիճակահանութեանց պաշտօնական ցուցակներէն վիճակները կը քննուին։

Անուամբ արժեթղթոց թիւերը մասնաւոր տետրակի մէջ արձանագրուելով՝ կարեւոր շահեր անմիջապէս իմաց կը տրուին։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնք փութով ու գոհացուցիչ կերպով կը կատարուին, բաւ է որ փոխարժէք կամ արժէթուղթք միատեղ ղրկուին։

Ուզուած տեղեկութիւններուն պատասխանի համար թղթատարի ծախքը պէտք է ներփակեալ ըլլայ։

Դիմել Ղալաթիա Քօմիսիօն խանին դիմացը թիւ 9։

Ղ. Փ ՉՕԲՈՒՐԵԱՆ ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ
189 24—26

ՄԻՀՐԱՆ ԹԷԼԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՍՏԱԲԱՆ
ՕՍՄ. ԿԱՅՍ. ԻՐԱՒԱԲԱՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԷՆ
Փոխադրուած Թարագճըլար, Մաթէօ խան Թիւ 24

Կ՚ստանձնէ թէ՛ մայրաքաղաքս և թէ գաւառներէն յանձնարարուած նախնական վերաքննիչ և վճռաբեկ ատեաններու առջեւ տեսնուելիք Հուգուգի, Շէրիի, Առեւտրական ու Պատժական՝ ինչպէս նաեւ հիւպատոսարանաց և Ազգ. Պատրիարքարանի յատուկ դատեր։ Կը կատարէ պաշտօնական գործողութիւններ և ֆէրաղի ձեւակերպութիւններ։ Կը խմբագրէ և կը թարգմանէ ընթացիկ ամեն լեզուով պաշտօնական կամ ոչ, ամեն տեսակ գրութիւններ։ 97

ՍՔՕԹԻ [illegible] ՕԾԱՐԱԿ

Կ. Պոլիս, 15 Սեպտ. 1883

Պարոնայք Սքօթ և Պօուն,

Յորմէ հետէ սկսած եմ գործածել ձեր Սքօթի Օծարակը, միշտ լաւ արդիւնքներ ունեցայ [illegible] և [illegible] հիւանդութեանց քանի մը դէպքերու մէջ։

Իմ կարծիքս է թէ այս համեղ և յաջող դարմանութիւնը միշտ նախամեծար համարուելու է [illegible]

ՏՐ. Ա. ԱՆՏՐԷԱՍԵԱՆ
Նախկին բժիշկ Օսմանեան բանակի

ՓՇՈՐ ՊՐԱՈՒ

Միւնիխ, Բաւիէռ

Հայլեայեան Գերմանիոյ կայսր ու Բրուսիոյ Թագաւոր Վիլհէլմ Բ.ի

Պաւիէրայի գարեջուր, Կ. Բշորի գարեջրատան
Աւստրական Խորհրդական
Աւստրիոյ-Հունգարիոյ Թագաւոր կայսեր և Պաւիէրայի խնամակալ իշխանին։

Առաջնակարգ գարեջուր Պաւիէրայի, ուրիշ ամեն գարեջուրներէն գերիվեր, բոլորովին զուտ, համեղ և զովարար ըմպելիք, ամեն եղանակներու յարմար, ճանչցուած և յանձնարարուած նշանաւոր բժիշկներու կողմէ։

Գարեջրատունը 1820ին հաստատուած է. ինք առաջինը եղաւ որ 1854ին սկսաւ գարեջուր արտածել շիշերով։

Տարեկան արտադրութիւնն է 600,000 հէկտոլիտր։ Կեդրոններ Գերմանիոյ և Զուիցերիոյ բոլոր մեծ քաղաքներուն մէջ, ի Լոնտոն, Փարիզ, Հավր, Ռուէն, Բրուքսէլ, Լիէժ, Անվերս, Ամստերտամ, Հաակ, Ռոթերտամ, Միլան, Հռոմ, Վիեննա, Նիւ-Եորք այլն։

Մետալներ և վարձատրութիւններ՝ Միւնիխի (1854), Քէօլնի (1865), Փարիզի (1867), Վիեննայի (1873), Հակէնաւի (1874), Ֆիլատելֆիայի (1876), Նիւրէնպէրկի (1882, ոսկի մետալ), Ամսթէրտամի (1883, ոսկի մետալ), Բրուքսէլի (1888, ոսկի մետալ և պատուոյ վկայագիր), Մելպուռնի (1889, առաջնակարգ արժանեաց չքնաղ պատուոյ յիշատակութեամբ) ցուցահանդէսներէն։

Բշոր Պրաու գարեջուրը կը վաճառուի հետեւեալ գարեջրատուները։

Կապրինուս, զոր կը բանեցունէ Տիմիտրի Փրիամօպուլօ, Բերա Մեծ-Փողոց, 312, Քօնքորտիային դէմը։

Տէմէզրաքօբուլօ եղբարց քով, Բերա, Մեծ-Փողոց, Ռուսական դեսպանատան դէմ, Թիւ 430։

Բոլոր Արեւելքի համար միակ ներկայացուցիչն և շիշով գարեջուր վաճառողն է

«Փշոր Պրաու»
Վիլհէլմ Բիսլօքա
Պազար Ալման

Բերա Մեծ-Փողոց, 1388 25 64—76

ՌՈՍԻԱ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

1881 Մարտ 20ի կայսր. հրամանաւ սահմանեալ
Ընկերութեան կեդրոնատեղին Բեթերսպուրկ
Ընկերութեան ապարանքը, Մեծ Մորսքայա 37
Ապահովագրութեան ճիւղեր ՀՐԴԵՀ.—ԿԵԱՆՔ.—ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԻՒՆ.—ԱՐԿԱԾՔ

Ընկերային դրամագլուխ ամբողջովին վճարուած 4,000,000 րուպլի
Երաշխաւորութեան գումար 55,000,000 Ֆրք.
1893ի հասոյթը 20,500,000 »
1881էն ի վեր Ընկերութիւնը իր ապահովագրողներուն վճարած է մօտ 70,000,000 »

Ընդհ. Գործակալ Թուրքիոյ համար
ՊՕՂՈՍ ԱՒԳԵՐ
Պոլիս Ճէլալ Պէյ խան, Թիւ 22, 23

Փոխ. Ընդհ. Գործակալութեան
Ա. ՀԻՒՐՄՈՒԶ

Մանաճեան Ղալաթիա, Չեօմլեքճի փողոց, 14
Գրասենեակ Ս. Փ. ՀՈՒԲԲԵՆ ԵՒ ԸՆԿ. 1010

ՕՍՄ. ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԴՀ. ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԻՄՆԵԱԼ ԸՍՏ ՀՐՈՎԱՐՏԱԿԻ ՎԵՀԱՓԱՌ ՍՈՒԼԹԱՆԻՆ
1892 ՕԳՈՍՏՈՍ 2|14ԻՆ 20 ՍԷՖԷՐ 1310
Ապահովագրութիւնք ՀՐԴԵՀԻ, ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԱՅԼ ԱՄԵՆԱՅՆ ՎՆԱՍՈՒՑ
ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, Կ. ՊՈԼԻՍ ԵԷՆԻ ԽԱՆ, ՔԱՐԱՔԵՕՅ, ՂԱԼԱԹԻԱ 28

PHŒNIX FIRE OFFICE

ԱՌԱՋՆԱԿԱՐԳ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

ՏԱՐԵԿԱՆ ՀԱՍՈՅԹ Անգլ. Ոսկի 1,000,000

«ՖԻՆԻՔՍ»

Հիմնեալ ի Լոնտոն յամին 1782

ՖԻՆԻՔՍ, հիմնեալ առաւել քան մի դար յառաջ, սոսկ հրդեհի ապահովագրութեան ընկերութիւն մ'է՝ որոյ բաժնետերք Անգլիոյ ամենահարուստ և հանրածանօթ դրամատէրքեր են՝ ունենալով անսահման պատասխանատուութիւն:

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութեան աշխարհահռչակ առատաձեռնութեան մի գլխաւոր ապացոյցն է 18,000,000 Անգլ. ոսկւոյ գումարն զոր յարդ վճարած է հրդեհի վնասուց համար: 53

ՖԻՆԻՔՍ ընկերութիւնն կ'ապահովագրէ ընդդէմ հրդեհի և կայծակի կալուածք, կարասիք և ապրանք յոյժ նպաստաւոր պայմանօք և միջնորդութեամբ ստորագրելոցս, որք ունին լիազօր իշխանութիւն կարգադրելու անմիջապէս մեր ապահովագրելոց կրած վնասներն:

Հ. ՍՈՒԱՆ և ԸՆԿ. ընդհ. գործակալք Կ. Պոլսոյ, Պուլկարիոյ և Սեւ ծովու եզերաց
Ղալաթիա, Պանք Օթոմանի վարի քովը ի Վիթալիս խան, գետնայարկ թիւ 1:

ՊԱԶԱՐ ՌՈՒՍ

Ալպէրթ Ռիխտէր և Ընկ.
447, Բերա Մեծ-Փողոց, 451
(ռուսական դեսպանատան քով)
մասնաւորապէս կը գտնուին

Ամէն խաւիար բնականգոյն.—Զարդուած, աղած և համեմուած ձուկեր—Թարմ, մաքուր կարագ—Պանիրներ—Երշիկներ—Ժամբոն—Լեզուներ—Ֆիլէթօ—Համեմուած փարուեզ—Հաճարի հաց—Պաքսիմատ—Պիսքիւի—Անուշեղէն—Թէյ:
Մեծ պէտպէտութեան պահածոյ ոսպելէտ Վոտկա և ռուսական առաջնակարգ ըմպելիք

Որոշ գին

Ծան.—Պազար Ռիւսը շաբաթն երկու անգամ կանոնաւորապէս ապրանք կ'ընդունի: 210

Ըմպելու համար ճշմարիտ ջուր

VICHY

(Ֆրանսա)

Աղբիւրին անունը պէտք է փնտռել շիշերու քարթիւլին վրայ:
CELESTINS.— Կաթուած, աւազախտ, շաքարախտ.
GRANDE GRILE.—Լեարդ:
HOPITAL.— Ստամոքս:
Հոգ. տանիլ Աղբիւրը նշանակելու:
Կը վաճառուի ամեն լաւ դեղարաններ:

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵԱՒՔ

Երթևեկութիւն Անգլիոյ, Կ. Պոլսոյ, և Օտեսայի միջև

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ ՈՐԴԻՔ և ԸՆԿ.

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ալպանօ	2000	Ֆլամինկօ	1600	Բալէրմօ	3200
Անճէլօ	3000	Կալիլէօ	5500	Բաէտէր	1700
Արօլլօ	5500	Կիդանօ	2200	Բլաթօ	1500
Արկօ	2300	Կօզօ	1800	Բօլօ	1000
Արիօստօ	3000	Կրօտնօ	2200	Քուիդօ	2800
Պասանօ	3000	Հիրօ	2000	Րիալթօ	4400
Պօրօտինօ	2200	Հիտալկօ	3000	Րինալտօ	3200
Պրաւօ	2000	Հինտու	7000	Րօլլօ	3000
Պըֆֆալօ	8800	Համպէր	1200	Րօմէօ	3500
Գէյրօ	2600	Այակօ	5000	Րօզարիօ	3500
Գալիբսօ	[illegible]500	Ճինօ	2300	Սալէրնօ	4000
Գամէօ	2100	Քէլսօ	2000	Սանդիակօ	8200
Գազօ	[illegible]000	Քօլպինօ	4 00	Սաֆֆօ	2000
Գօմօ	2700	Քօվնօ	2200	Սիլվիօ	2000
Զիքակօ	5000	Լէօ	2000	Սօրէնտօ	4300
Գլիօ	5500	Լէփանթօ	4500	Թ. Ուիլսըն	3000
Գօլօրատօ	3400	Լիվօրնօ	3000	Թասսօ	1200
Տիտօ	[illegible]500	Մալմօ	1500	Թօլիտօ	2800
Տօմինօ	2500	Մարէնկօ	4300	Թօրբիտօ	900
Տուրօ	1800	Մարդէլլօ	6500	Ուրպինօ	5000
Տրաքօ	2100	Միլօ	2000	Վօլթուրնօ	5000
Խայնամօ	[illegible]600	Մուրիլլօ	3100	Եվօ	3600
Էլտօրատօ	3000	Նէրօ	2000	Զէպրա	1000
Էլէքթրօ	3200	Օրլանտօ	3000	Տիֆայնըրս	.00
Էրաթօ	2600	Օթէլլօ	5000	Ճըմպօ	200
Ֆալքօն	800	Օփորթօ	4500	Զէրօ	1 0
Ֆիտօ	700	Օթթօ	2000	Մօսքիթօ	120

Էճիփշըն Մօնարք 8000
Փըրշըն Մօնարք 8000
Լըդիըն Մօնարք 8100

Ուղևորներու համար ամէն դիւրութիւն կընծայուի
Դիմել առ Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՒ ՌՈՒՍՕ
Գործակալք
Թիւ 17—18, Քիւչիւք Միւլէք խան, Ղալաթիա
39

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱԲՍԻՒԼՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իւրացնելին է:
Վաճառատեղին՝ դեղարան Լացրուա, 76, Շաթօ-տօ փողոց. Բարիզ.

Կը գտնուի բոլոր դեղարաններուն մէջ:

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՏՈՒՆ ԹԷՅԻ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ ՅԱՄԻՆ 1880

Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ

MARQUE DEPOSÉE

Մասնաճիւղ կը գտնուի Օսմանեան ամէն քաղաքաց մէջ

Թէյի գործածութեան ընդհանրանալովը, թէյի ճաշակն ևս նրբացած է, որով թէյի առևտուրն վաճառականութենէ աւելի արուեստ մըն է, որ միայն երկարատեւ և ճոխ փորձառութեամբ կ'ստացուի:

Մեր տունն, որ արդէն հանրածանօթ էր բազմամեայ ընդարձակ գործառնութեամբը, այս տարի ևս իր մասնաւոր գործակալաց ձեռամբ գնած է բազմաթիւ և խիստ մեծաքանակ ընտիր թէյեր Չինաստանի, Ճավայի, Ցէյլանի և Հնդկաստանի գլխաւոր արտադրիչներէ. և արդէն հասած են մեզ, և հետզհետէ պիտի ստանանք թէյեր, որք գերընտիր համեղութեամբ ամէն ճաշակի յարմար ըլլալով հանդերձ գներու անհամեմատ աժանութեամբ մեզ մատուցած առաւելութիւնք, մեր տան դէմ մրցումն անկարելի կընեն:

Մեր բազմաթիւ յաճախորդաց պահանջմանց լաւ ևս գոհացում տալու համար ընդարձակած ենք մեր մթերանոցն, ուր ամէն տեսակ ընտիր թէյեր թէ՛ անտուփներու և թէ՛ այլ և այլ մեծութեամբ տուփերու մէջ մեծաքանակ միշտ պատրաստ կը գտնուին:

Թէ՛ Կ. Պոլսոյ և գաւառաց, և թէ օտար երկրաց մէջ մեր տան ցուցուցած վստահութիւնն կը քաջալերէ մեզ առաւել ևս յարել մեր սկզբունքին, որ է առողջարար բնական թէյեր տալ, չափ և գնոց մասին:

Մեր թէյերու առաւելութեանց ապացոյցներէն մին ևս, անոնց խաբուած կեղծերն հրապարակին վրայ գտնուիլն է, որոց դէմ զգուշանալու համար կը խնդրենք որ միշտ փնտռէք ՄԵՐ ՅԱՏՈՒԿ ՆՇԱՆՆ ու մեր տան հասցէն, Կ. ԵԱՎՐՈՒԵԱՆ, Յ. ԻՍԱԳՈՒԼԵԱՆ Ճէլալ պէյ խան թիւ 1Ը, Պահճէ-Գափու: 19

EMULSION SCOTT

(ՍԿՈՏԻ ՕՀ.ԸՐԷԿ)
ՄՈՐՈՒԻ ՁԿԱՆ ՁՈՒՏ ԻՒՂ
Իփօֆօսֆիթ դը շօլ և սօտայով
Պատրաստեալ ձեռամբ ՍԿՈՏԻ և ՊՕՈՒՆԻ, ի Նիւ-Եօրք:

Կաթին չափ ախորժահամ է
Մորիւ ձկան համն իւղի բոլոր յատկութիւններէն զատ, հիփոֆոսֆիթներու յատկութիւններն ալ ունի

Կը բուժէ Թոքախտը
Կը բուժէ անարիւնութիւնը
Կը բուժէ խոյլերը
Կը բուժէ հազը, ցրտառութիւնները
Կը բուժէ ընդհանուր տկարութիւնը
Կը բուժէ մանկանց նիհարութիւնը

Բժիշկներէն ընդունուած է, ախորժ համ ու հոտ ունի, դիւրամարս է, և ամենէն փափուկ ստամոքսները կը տանին զայն.

Կը վաճառուի ամէն դեղագործաց և դեղավաճառաց քով:

Գործակատարք ի Կ. Պոլիս, ՀԱՄՄԷՐ ԵՒ ՀԱՒՐԵԼ

HAMBURG MUNICH UNITED

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ԵՒ ՄԻՒՆԻԽ

ՄԻԱՑԵԱԼ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՔ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Դրամագլուխ	ֆռանք	8,000,000
Պահեստիգրամ	»	8,100,000
Տարեկան հասոյթ	»	19,532,000

Ընկերութիւնքս ՓՈԽԱԴԱՐՁ ԵՐԱՇԽԱՒՈՐՈՒԹԵԱՄԲ կ'ապահովագրեն մթերանոցներ և բնակութիւններ և սոցա մէջ գտնուած վաճառքներ և կարասիներ խիստ չափաւոր սակագնօք
894
Լիազօր ներկայացուցիչ Կ. Պոլսո

ԳԱՌՆԻԿ ԱՍՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ, Պոլիս, Պահչէ—Գափու, Ունանիատիս խան. 12, 13, 14

ՏԻԳ. Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

Հաստատեալ 1852 ԱՆԳԼՕ-ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ Հաստատեալ 1852
1 ՊԱՀՃԷ-ԳԱՓՈՒ Կ. ՊՈԼԻՍ

Մասնագէտք առանց ցաւի քաշելու յղկեալ արհեստական ակռաներ պատրաստելու, մէկ անգամէն ամենապատշաճ ցուած ակռաները, ոսկի, աղամանդ և մետաղով լեցնելու, ինչպէս նաև կը դարմանեն բերնի և ակռայի ամեն կերպ ախտերն և կը քաշեն առանց ցաւ պատճառելու:

(Բացի կիրակիէ) ամեն օր առաւօտէն մինչև կէս օր: 38

KONIAK
N. MICHIOTI
MARQUE
PRIVILÉGIÉE
قونیاق میخیوتی
ΜΗΧΙΩΤΗ
ΕΚΤΟΣ ΣΥΝΑΓΩΝΙΣΜΟΥ
فوق العاده فين شامپانيا
رقابتدن خارج
COGNAC ORIENTAL
Grande Fine Champagne
HORS CONCOURS
Lith. P. Baffer

Չորեք աստղով շիշը 30 ղրուշ, — երեք աստղով ½ շիշը 15 ղրուշ: Երկու աստղով շիշը 18 ղրուշ: Մէկ աստղով շիշը 12: Մասնիկի և թունդ օղի շիշը 12 ղրուշ:

COMP RUSSE

DE NAVIGATION A VAPEUR ET DE COMMERCE

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Շաբաթական երթևեկութիւնք

Բշ. 30/11 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամ 2ին յետ միջօրէի:
Դշ. 31/12 Աղեքսանդրիոյ ուղղակի սուրհանդակը ժամ 5ին յետ միջօրէի, Պիրէոսի ճամբով
Դշ. 1/13 Սեվաստոպոլի սուրհանդակ, առաւօտեան ժամ 10ին:
Դշ. 1/13 Սուրհանդակ դէպի Փոքր-Ասիոյ նաւահանգիստները մինչև Պաթում, առաւօտեան ժամը 11ին:
Եշ. 2/14 Օտէսայի սուրհանդակ, ժամը 2ին յետ միջօրէի:
Ուր. 8/15 Աղեքսանդրիոյ Սուրհանդակ, հանդիպելով Սուրիոյ նաւահանգիստները երկու շաբաթը անգամ մը ժամը 4ին:

ԱԶԴ.— Ցունվ. 31/12, երեքշաբթի օրը Կ. Պոլիսէն դէպի Սուրիոյ նաւահանգիստները մեկնող գաղթուորք Զմիւռնիոյ մէջ պիտի հանդիպին Թրիփոլի, Պէյրութ, Եաֆա եւ Բոր-Սայիտ գացող շոգենաւին 605

ՔԻՒՆԱՐՏ (CUNARD)

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒՈՒՑ

Ուղղակի երթևեկութիւն Լիվրբուլի և Սեւ-ծովի միջև

Անուանք	Թօնոյ	Անուանք	Թօնոյ
Ումպրիա	7718	Գադալոնիա	4845
Էդրուրիա	7718	Պոթնիա	4531
Սէրվիա	7391	Սամարիա	3574
Աւրանիա	7268	Մարաթոն	2403
Բավոնիա	5587	Աթլաս	2393
Սէֆալոնիա	5517	Սարակոսա	2166
Կալլիա	4809	Թարիֆա	2246
Սիթիա	4557	Բալմիրա	2144
Ալեբբօ	2143	Թրինիդատ	1899
Քէտար	1876	Մորօքքօ	1855
Շէրպուրկ	1614		

Շէրպուրկ շոգենաւը, նաւապետ Պաքոն, Լիվրբուլէն հոս կը հասնի ընդհ. վաճառքով դէպ ի փետր. 23 (Ն. Տ.):

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Չ. ՃՈԼԻ գործակատար
Thomas C. Joly
Ալիքսիատիս խան, թիւ 401
Ղալաթիա 932

ՌՈՒԵԱԼ ԷՔՍՉԷՆՃ
ԱՍԻՒՐԱՆՍ ՔՈՌՓՈՐԷՇԸՆ

ԱՄԵՆԷ ՀԻՆ ԵՒ ԱՄԵՆԷ ՄԵԾ ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ
ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ Ի ԼՈՆՏՈՆ 1720 ԻՆ

Դրամագլուխ աւելի քան	Անգլ. ոսկի	4,000,000
Ցարդ հրդեհի արկածից համար տուած է	»	35,000,000

Ընկերութիւնը կ'ապահովագրէ քարաշէն և փայտաշէն ամեն տեսակ կալուածներ, կահ կարասիք և ապրանք:

Վճարմունք ամենայն կանոնաւորութեամբ և ժամանակին առանց որ և իցէ ՁԵՂՉԻ կը կատարուին:

Աւելի ընդարձակ տեղեկութիւն առնուլ փափաքողք կը հրաւիրուին դիմել առ
Ընդհանուր գործակալս Ճ. Վ. ՈՒԻԹԱԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Պահճէ Գափու, Մէյտանճըք սոքաք, Ուիթալ Խան.
726

Արտօնատէր Ս. ՅԱՐԱՍԵԱՆ
ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐՈՅ